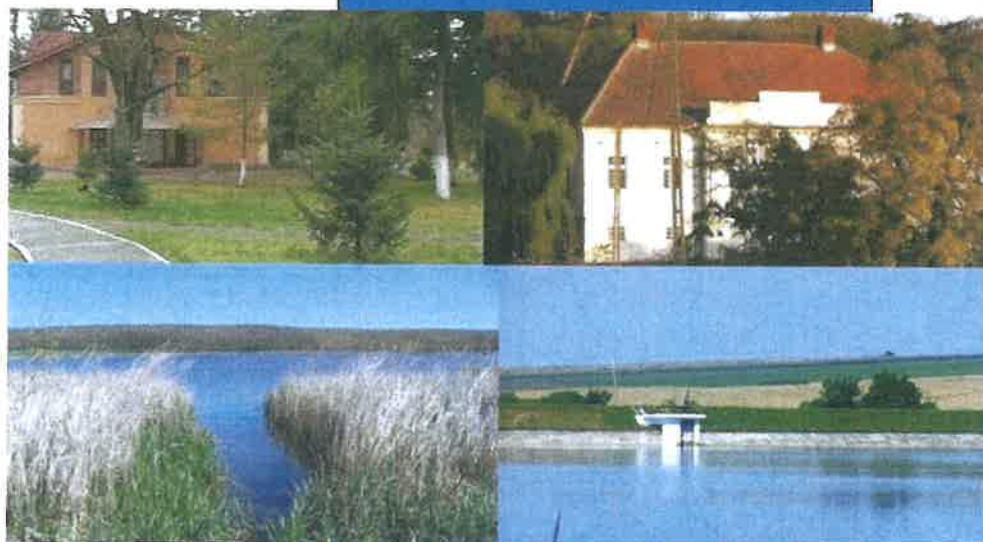

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL
LOCAL AL COMUNEI
PIȘCHIA**

Strategia de Dezvoltare a Comunei PIȘCHIA 2023-2033

Cuvânt înainte,

adresat de Primarul comunei Pișchia, Ioan Sas

Stimați locuitori ai comunei Pișchia

Astăzi, mă adresez vouă cu o inimă plină de recunoștință și mândrie în calitate de Primar al comunei noastre, Ioan Sas. Este o onoare să vă reprezint și să lucrez pentru binele comunității noastre dragi.

Comuna Pișchia este o oază pitorească, cu peisaje încântătoare și oameni harnici și ospitalieri. Ne mândrim cu tradițiile și valorile noastre autentice, iar comunitatea noastră este puternic unită. Împreună, am reușit să obținem realizări remarcabile și să depășim provocările care ne-au apărut în cale.

Astăzi, în fața noastră se deschid noi oportunități și provocări, iar în calitate de Primar, mă angajez să fac tot ce este posibil pentru a ne îmbunătăți viața și a aduce prosperitate în comuna noastră. Misiunea mea este de a asigura dezvoltarea durabilă a comunității, promovând educația, cultura, turismul, dezvoltarea economică și protejarea mediului înconjurător.

Voi fi mereu alături de voi, ascultându-vă nevoile și încercând să găsesc soluții adecvate pentru fiecare provocare cu care ne confruntăm. Înțeleg că fiecare dintre voi are propriile vise, aspirații și preocupări, și voi face tot posibilul să vă sprijin în realizarea lor.

Colaborarea cu voi, locuitorii comunei Pișchia, este esențială pentru a construi un viitor mai bun. Vă încurajez să fiți activi în comunitate, să vă implicați în proiectele noastre și să vă exprimați opiniile și ideile pentru a contribui la luarea deciziilor importante.

Pe parcursul mandatului meu, voi promova transparența, responsabilitatea și implicarea cetățenilor în procesul decizional. Voi asigura comunicarea eficientă și accesibilă pentru a vă ține informați cu privire la proiectele și inițiativele noastre.

Împreună, putem construi o comunitate mai puternică, mai progresistă și mai solidară. Vă invit să fim uniți și să lucrăm împreună pentru a crea un viitor strălucit pentru noi și pentru generațiile următoare.

Vă mulțumesc pentru încrederea acordată și sunt nerăbdător să pornim în această călătorie extraordinară de dezvoltare și progres al comunei noastre Pișchia!

Cu respect,

Primarul Comunei Pișchia,

Ioan Sas

Primaria Comunei Pișchia

Str. Principală nr. 261, Com. Pișchia, 307325 Timiș

Tel/Fax: 0256.234.101

e-mail: primaria@comunaPișchia.ro

www.comunaPișchia.ro

„PIȘCHIA - o comună a viitorului, bazată pe înțelepciunea trecutului”

Acest tip de strategii clarifică direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunităților pe termen mediu și lung. Principiile de bază care au stat la baza elaborării acestei strategii au fost următoarele:

- principiul cunoașterii trăsăturilor locale.

Programul a fost elaborat în urma unei analize atente a realităților din această comună;

- principiul realității.

Acest plan strategic prezintă potențialul, stadiul de dezvoltare și baza de plecare în cadrul procesului dezvoltării durabile;

- principiul continuității și sustenabilității.

Programul va fi îmbunătățit continuu și după adoptarea acestuia de către Consilul Local;

- principiul armonizării cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene;

Relevanța acestui tip de activitate constă în faptul că, aplicarea strategiei de dezvoltare rurală va conduce la reducerea disparităților din cadrul spațiului rural și la participarea României la propunerile de asistență a U.E.

Utilitatea elaborării planurilor de dezvoltare strategică este susținută de argumente, care în esență vizează:

- utilizarea resurselor umane și logistice existente - elaborarea unui plan strategic de dezvoltare locală contribuie, pe termen mediu și lung, la

gestionarea mai eficientă a resurselor locale (resurse umane, financiare, logistice etc.), permițând mobilizarea la cote superioare a acestor resurse în vederea atingerii obiectivelor propuse în cadrul planurilor de dezvoltare;

- existența unui plan de dezvoltare – care creează/facilitează obținerea resurselor financiare care să susțină procesele de dezvoltare la nivel local.

Planul strategic clarifică pentru toți factorii implicați în programele de ajustare sau dezvoltare socială, care sunt obiectivele urmărite de autoritățile locale pe termen mediu și lung, rolul strategiei de dezvoltare fiind acela de a modifica optica elaborării unor strategii conjuncturale prin care se urmărește elaborarea „strategiilor de supraviețuire imediată” (satisfacerea unor nevoi imediate).

Această perspectivă imediată trebuie înlocuită cu perspectiva dezvoltării strategice.

Scopul acestei lucrări este acela de a face o diagnoză a spațiului rural la nivelul comunei, în vederea identificării principalelor probleme cu care se confruntă această comunitate, precum și definirii unei strategii de dezvoltare rurală.

Diagnoza acestui spațiu a fost realizată pe mai multe nivele:

- nivel statistic;
- evaluarea activității administrației publice locale;

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei PIȘCHIA reprezintă un document cuprinzător, care exprimă valorile comunității locale și stabilește obiectivele de dezvoltare, conturând viziunea asupra viitorului comunei, indicând direcții de dezvoltare și punctând traiectoria evoluției printr-o succesiune de proiecte ce urmează a se concretiza într-o listă finală de acțiuni.

CAPITOLUL I
PARTEA
INTRODUCTIVĂ

Prezentare metodologică

Dezvoltarea durabilă este un obiectiv fundamental al Uniunii Europene. Scopul abordării este îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare, printr-o abordare integrată între dezvoltarea economică, protecția mediului și justiție socială.

La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă a devenit obiectiv asumat începând cu 1997, prin Tratatul de la Maastricht, în anul 2001 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă la Gotheborg, iar în 2006 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită. Atingerea obiectivelor dezvoltării durabile nu se poate realiza fără o schimbare de mentalitate a oamenilor și fără comunități capabile să utilizeze resursele în mod rational și eficient și să descopere potențialul economic al economiei, asigurându-se prosperitate, protecția mediului și coeziune socială.

Strategia de dezvoltare locală a comunei PIȘCHIA prezintă caracteristicile localității, o analiza amplă a resurselor și oportunităților comunei prezentând astfel cadrul în care se va realiza progresul în următorii ani în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor.

Elaborarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă unul dintre cei mai importanți pași care susțin procesul de dezvoltare locală, deoarece o astfel de strategie are ca scop stabilirea unor priorități pe termen mediu și lung spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității locale în viitor.

Elaborarea strategiei a fost realizată cu sprijinul colectivului Primăriei PIȘCHIA. Toate datele au fost preluate din cadrul departamentelor din Primărie, de la Direcția Județeană de Statistică Timis și de pe site-ul oficial al Primăriei Comunei PIȘCHIA.

O strategie de dezvoltare locală prezintă diferite alternative de dezvoltare, posibile scenarii de dezvoltare locală cu scopul de a maximiza potențialul local. O planificare strategică asigură prioritizarea proiectelor în funcție de nevoile comunității și folosirea corectă a resurselor limitate de care aceasta dispune.

Scopul unei strategii de dezvoltare locală este de a analiza într-un mod structurat și coerent posibilitatea și oportunitățile autorităților publice locale de a iniția, implementa și de a susține obiective trasate la nivel local. Strategia de dezvoltare locală are la bază caracteristicile localităților, o analiză asupra domeniilor de interes ale localității (turism, cultură, investiții, populație, infrastructură, sănătate) și o analiză socio-economică amănunțită (identificarea resurselor, analiza structurii pieței forței de muncă, stabilirea profilului populației cât și necesitățile populației).

Bazându-se pe caracteristicile și nevoile comunității, o strategie de dezvoltare locală stabilește scopuri, obiective, programe și proiecte ce urmează a fi urmate și dezvoltate. Acest lucru e realizabil prin minimalizarea punctelor slabe, prin exploatarea avantajelor locale (turism, infrastructura, poziție geografică), prin identificarea și găsirea unor soluții în eventualitatea unor amenințări viitoare (inundații, înzăpeziri, buget local insuficient etc.), analiza oportunităților viitoare (atragera de noi investitori, dezvoltarea turismului, surse de energie regenerabilă etc.), identificarea provocărilor teritoriale ce trebuie abordate.

Luând în calcul și contextul European favorabil diminuării disparităților de dezvoltare socială și economică existente între România și statele membre ale Uniunii Europene prin finanțarea zonelor mai puțin dezvoltate, strategia de dezvoltare locală poate genera resurse prin elementele sale noi în domeniul etnic, managerial sau financiar. Fondurile structurale și de coeziune sunt un real sprijin pentru dezvoltarea comunităților locale dar pentru a le obține este nevoie de proiecte care acționează și furnizează rezultate, proiecte ce nu risipesc resurse ci care vor fi direcționate către investiții ce pot stimula creșterea economică.

Strategia de dezvoltare locală asigură ierarhizarea investițiilor, pentru a obține un impact maxim și o valoare adăugată maximă din obiectivele ce le propune comunității locale.

Este important ca acest document să asigure o sustenabilitate de lungă durată și să deservească atât interesele administrației publice locale, intereselor private dar și intereselor personale ale locuitorilor localităților. Strategia de dezvoltare locală a comunei PIȘCHIA este parte integrată a strategiei județului Timis, inclus în strategia de Dezvoltare Regională, inclusă la rândul său în Programul Național de Dezvoltare al României. Este important ca aceste entități să fie precizate deoarece orice accesare ulterioară de fonduri Europene a comunei PIȘCHIA depinde de alocările ce s-au făcut pentru România și bineînțeles pentru Regiunea VEST. Înainte de a elabora documentele de programare prevăzute de proiectele de regulamente, autoritățile române trebuie să stabilească viziunea strategică de dezvoltare a României pe termen mediu și lung, dar cel puțin până în 2033, respectiv obiectivele ce se urmăresc a fi atinse, precum și mijloacele necesare.

Conceptul de dezvoltare durabilă poate fi caracterizat din mai multe puncte de vedere, prin următoarele elemente :

-mediu: protejarea mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, conservarea resurselor naturale, promovarea energiei regenerabile, gestionarea adecvată a deșeurilor și protejarea biodiversității;

-societate: asigurarea unui nivel ridicat de calitate a vieții pentru toți cetățenii, promovarea egalității și incluziunii sociale, respectarea drepturilor omului, promovarea sănătății și a educației de calitate;

-cultural: conservarea și promovarea diversității culturale, protejarea patrimoniului cultural și istoric, promovarea artei și a creativității;

-politic: promovarea bunej guvernări, a participării cetățenilor în procesele decizionale, asigurarea justiției și a respectului pentru drepturile fundamentale;

-tehnologic: adoptarea tehnologiilor inovatoare și durabile, promovarea digitalizării și a eficienței energetice.

Aceste elemente sunt interconectate și se influențează reciproc în cadrul conceptului de dezvoltare durabilă. Scopul este de a atinge un echilibru între dezvoltarea economică, protecția mediului și îmbunătățirea bunăstării sociale pe termen lung, astfel încât să se asigure sustenabilitatea și să se satisfacă nevoile actuale fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

Pentru ca dezvoltarea să devină durabilă la baza celor trei elemente enumerate mai sus se stabilesc obiectivele: obiective economice, obiective sociale și obiective de mediu. Obiectivele principale cuprinse în strategia de dezvoltare a Uniunii Europene se bazează pe:

-creștere inteligentă prin inovare, educație și societatea digitală menită să accelereze dezvoltarea rețelelor de internet de mare viteză și să permită gospodăriilor și întreprinderilor să beneficieze de avantajele pieței unice digitale;

- creștere durabilă bazată pe competitivitate, climă, energie și mobilitate;

-creștere favorabilă incluziunii care să creeze competențe și locuri de muncă precum și combaterea sărăciei.

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane ce se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a

populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică inefficientă; o serie de riscuri pentru oameni.

Spațiul rural este expresia efortului îndelungat al omului pentru a pune în serviciul său componentele fizico-geografice ale spațiului, ale naturii. Este un spațiu pe care omul l-a modelat în funcție de nevoile sale, pe care l-a creat prin munca sa și l-a umplut cu creațiile sale de natură antropică, fiind deci o adevărată “capodoperă rustică” a omului.

Dezvoltarea, în esență, este o acțiune cu caracter strategic, ce are ca scop creșterea durabilă a productivității individuale, comunitare și instituționale, ceea ce poate duce la asigurarea unor venituri mai mari pentru indivizi. Programele de dezvoltare au în vedere schimbarea condițiilor fundamentale, ceea ce necesită un timp îndelungat, iar problemele rurale sunt foarte complexe și nu pot fi rezolvate prin acțiuni pe termen scurt fiind necesare programe succesive, cu efecte durabile.

Realizarea acestui document strategic este rezultatul voinței comunității locale din PIȘCHIA, care are la bază colaborarea dintre membrii comunității și reprezentanții administrației publice.

Obiectivul acestei Strategii este de a susține eforturile viitoare de dezvoltare ale comunei, prin stabilirea unor direcții strategice care au la bază analiza a 4 factori importanți: **resurse, puncte slabe, oportunități și amenințări** cu care se confruntă comuna.

Strategia de dezvoltare locală a Comunei PIȘCHIA reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Totodată prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare al tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru că se dorea ca

la final strategia de dezvoltare locală să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor comunei PIȘCHIA. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea strategiei de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Acest material a fost conceput ca un instrument care să vină în ajutorul tuturor membrilor comunității locale, adresându-se deopotrivă administrației publice, mediului de afaceri, instituțiilor publice, organizațiilor neguvernamentale, dar și cetățeanului simplu interesat de evoluția viitoare a comunității sale. Se prevede că acest instrument va fi deosebit de util în programarea viitoarelor investiții dar și în atragerea resurselor financiare (naționale și europene) pentru realizarea unor proiecte de anvergură pentru Comuna PIȘCHIA.

Metodologia folosită în elaborarea Strategiei respectă următoarele principii:

- validitate științifică – procesul de elaborare a documentului trebuie să respecte cerințele tehnice ale planificării strategice;

- principiul coerenței – acesta se referă la corelarea strategiei locale cu documentele de planificare de rang superior precum și cu documente locale;

- principiul parteneriatului – dezvoltarea unei relații de colaborare între administrație și membrii comunității locale, element deosebit de important atât în etapa de elaborare a strategiei cât și în cea de implementare;

- implicarea comunității - procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate;

- transparență și obiectivitate - procesul trebuie să fie transparent și să reflecte interesele comunității ca întreg;

- coerență și continuitate - construcția documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor și completărilor viitoare (adaptarea periodică a

documentului în funcție de modificările care se produc la nivelul comunității).

Viziunea de dezvoltare a comunei PIȘCHIA trebuie să înglobeze materializarea în timp a unor politici benefice comunității locale și cetățenilor comunei, ca viitori cetățeni europeni

În aceste condiții, comuna PIȘCHIA trebuie să se dezvolte ca o comună europeană, cu standarde de calitate aferente fiecărui domeniu cheie - infrastructura, industrie, agricultura, servicii publice și comerciale, resurse umane, asistența socială, educație, sănătate, siguranța cetățeanului etc, dar și să se integreze și să mobilizeze activ la nivel regional potențialul existent. Valorificarea acestuia în paralel cu inițierea, susținerea și materializarea unor demersuri acționale și investiționale se poate realiza prin atragerea de surse publice și private. Astfel, se propune impunerea comunei PIȘCHIA ca un actor local important.

Orice comunitate deține caracteristici specifice care o diferențiază de alte comunități similare. Procesul de Planificare Strategică trebuie structurat în funcție de aceste caracteristici. Întrebările cele mai importante sunt: ce diferențiază Comuna PIȘCHIA de alte comune asemănătoare din județul TIMIS, din România și din regiune (Europa Centrală și de Est)? Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate la nivelul comunei noastre?

Studiul fizionomiei comunei PIȘCHIA constă în analiza aspectului exterior dar și a texturii și structurii rețelei de căi de comunicații și a densității locuințelor, a construcțiilor în general, sub influența factorilor fizico-geografici și economico-sociali.

Astfel, topografia reliefului incluzând izolarea sau legătura cu așezările vecine, dar și tradițiile au o influență hotărâtoare asupra aspectului general al comunei. Comuna PIȘCHIA este alcătuită din 5 sate: PIȘCHIA (reședința de comună), Bencecu De Jos, Bencecu De Sus, Murani, Sălciuma Nouă

Funcția economică este o funcție complexă care cuprinde un număr mare de activități (pluriactivități), în sensul că, spațiul rural nu mai este

conceput ca o zonă eminemente agricolă, ci ca o structură economică diversificată cu implicații sociale complexe care se referă, în principal la: posibilități de plasare a forței de muncă în activități agricole, stabilitatea populației și, în special, menținerea tineretului în spațiul rural prin oferta de activități neagricole dar conexe acestora, garantând în acest mod surse de venituri suplimentare pentru populația rurală, precum și folosirea mai eficientă a timpului de muncă secundar (parțial) al salariaților în exploatarea agricole. Fică și asocierea intercomunitară pentru dezvoltare locală, terenuri extravilane și intravilane.

În urma analizelor și dezbaterilor organizate a fost creionată o viziune de dezvoltare a comunei pornind de la următoarele elemente: importanța regională a comunei, afirmarea comunei ca centru de inovație și oportunități, importanța construcției unei comunități primitive, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori (creșterea calității vieții), afirmarea comunei PIȘCHIA ca și comunitate financiar-economică, necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, eficace, transparente și responsabile la nevoile comunității, importanța activismului la nivelul cetățenilor, ca factor de stimulare a dezvoltării comunitare și, în fine, dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenoriat, dinamism și implicare în viața comunității.

Viziunea propusă pentru comună este:

Comuna PIȘCHIA va fi un centru al inovației și oportunităților, un loc plăcut în care să trăiești, să muncești și să studiezi; o comună cu autorități locale responsabile și deschise, cu cetățeni activi și o comunitate de afaceri dinamică și implicată.

Această viziune a rezultat în urma unor întâlniri organizate și facilitate de Primăria comunei PIȘCHIA și a unor instituții de stat și private din comuna noastră.

Etapele metodologice principale ale Procesul de Planificare Strategică sunt următoarele:

1. Realizarea analizei preliminare.

Planificarea strategică presupune o analiză preliminară a caracteristicilor comunității vizate. Această analiză cuprinde elemente diverse:

- *elemente de istorie a comunității;*
 - *analiza de mediu (fișa de localitate, elemente socio-economice, elemente de infrastructură, etc);*
 - *analiza cadrului strategic la nivel național, regional și județean.*
- Principala misiune a analizei preliminare se referă la structurarea mediului în care se plasează comunitatea și la identificarea capacităților reale deținute de aceasta.

2. Stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității.

Pasul al doilea se referă la stabilirea unei viziuni asupra dezvoltării strategice a comunei PIȘCHIA. Această viziune trebuie să țină seama de elementele principale ale analizei preliminare.

3. Analiza sectorială a domeniilor strategice principale.

Această analiză se realizează pe domenii. În cadrul fiecărui domeniu au fost elaborate sinteze de lucru pe baza cărora au fost organizate dezbateri publice. Domenii strategice principale:

- *dezvoltare și competitivitate economică;*
- *dezvoltare rurală și infrastructură (urbanism, transport, mediu etc);*
- *dezvoltarea resurselor umane (educație, pregătire continuă, relația cu unitățile de învățământ, etc);*
- *dezvoltare comunitară (cultură, tineret, sport, ong-uri, social, sănătate).*

Metodologia presupune următoarele elemente principale:

- *analiza SWOT (puncte slabe, puncte tari, oportunități, amenințări);*
- *identificarea problemelor strategice pe baza analizei SWOT;*

- *elaborarea de strategii sectoriale care să răspundă problemelor strategice identificate;*
- *modalități de evaluare a rezultatelor pe termen mediu și lung.*

4. Articularea documentului strategic.

Acest document strategic principal a fost elaborat în urma definirii strategiilor sectoriale bazate pe sintezele de lucru.

Acesta este necesar să fie analizat de Consiliul Local, de partidele politice și de societatea civilă din PIȘCHIA forma lui finală putând fi asumată ca document de planificare strategică pentru comunitate.

Contextul european

Contextul european reprezintă un factor important în determinarea arhitecturii programelor operaționale și alocarea bugetelor pentru perioadele de finanțare. Uniunea Europeană (UE) stabilește reguli și criterii pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții în statele membre, inclusiv România.

În ceea ce privește perioada 2023-2033, este de așteptat să apară modificări semnificative în sistemul de gestionare a fondurilor europene. Aceste modificări pot include ajustări în prioritățile de finanțare, reglementări administrative și proceduri de monitorizare și evaluare.

UE își propune să promoveze o dezvoltare regională echilibrată și sustenabilă, să stimuleze creșterea economică, să sprijine inovarea, să îmbunătățească coeziunea socială și să protejeze mediul înconjurător. Prin urmare, arhitectura programelor operaționale va fi adaptată pentru a reflecta aceste obiective și pentru a permite utilizarea eficientă și eficace a fondurilor disponibile.

În același timp, UE poate introduce noi inițiative și instrumente financiare pentru a aborda provocările și oportunitățile emergente, cum ar fi tranziția către o economie verde, digitalizarea, schimbările demografice sau transformările industriale.

Este important ca autoritățile naționale și regionale să fie în concordanță cu orientările și reglementările stabilite de UE în elaborarea programelor operaționale. Prin intermediul acestora, se poate asigura utilizarea eficientă a fondurilor europene și realizarea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă la nivel național și regional.

În cadrul bugetului actual al UE pentru 2023-2033, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE. Se preconizează cinci priorități investiționale:

1. O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale
4. O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate).

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migrantilor), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren.

Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Principalele caracteristici ale noului cadru pentru Politica de Coeziune 2023-2033:

Concentrare tematică

- 35% din FEDR pentru OP1 (O Europă mai inteligentă)
- 30% din FEDR pentru OP2 (O Europă mai verde)
- FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice
- FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice
- Min. 6% din FEDR, pentru dezvoltare urbană
- 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate
- 25% din FSE+ pentru incluziune socială
- 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă

Aspecte financiare (CFM)

- Forma principală de finanțare - granturile
- Cofinanțarea la nivel național: 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune; 40% pentru regiunile mai dezvoltate.

- Prefinanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor
- TVA nu este eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor, cu excepția operațiunilor al căror cost total este mai mic de 5000000 euro.
- Dezangajarea - regula „N+2”.

Conform unor documente publicate recent de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), următoarea perioadă financiară aduce schimbări importante atât în structura instituțională, cât și în cea strategică.

În cadrul politicii de coeziune Ministerul propune 9 tipuri de programe, Programul Operațional Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării (pe model polonez):

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)
8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

MADR va gestiona în continuare finanțările prin intermediul Politicii Agricole Comune și prin cea a Pescuitului. MAI va gestiona fondurile

aferente domeniului afaceri interne (Fondul azil, migrație și integrare, Fondul securitate internă, Instrumentul pentru managementul frontierei și vize).

CAPITOLUL 2 PREZENTARE GENERALA

POZIȚIONARE GEOGRAFICĂ

Comuna Pișchia se afla la o distanță de 20 de km de orasul Timisoara, în direcția NE, și la o distanță de 49 de km de orasul Lipova, fiind străbatută de DJ 691. Se întinde pe o suprafață de 12360,58 ha.

Se învecinează cu următoarele localități: în E cu comuna Masloc, în V cu comuna Ortisoara, în S cu comuna Giarmata, la V comuna Sinandrei.

Comuna Pișchia este compusă din 5 localități: Pișchia, Bencecu de Sus, Murani, Bencecu de Jos și Salciua Noua.

PISCHIA, jud. Timis - localitati

Sate arondate

Comuna Pișchia a existat ca unitate teritorial-administrativă din 1432 când purta numele de Pisky, iar din 1950 ei i s-a arondat satul Murani, iar din 1968 și satele Bencecu de Sus, Bencecu de Jos și Salciua Noua.

Comuna Pișchia este compusă din 5 localități: Pișchia, Bencecu de Sus, Murani, Bencecu de Jos și Salciua Noua.

Localitatea Pișchia se afla situata aproximativ in centrul comunei. Localitatea Murani se afla la o distanta de 4 km de centrul comunei, in directia V. Localitatea Bencecu de Sus se afla situata la o distanta de 11 km in directia SE. Localitatea Bencecu de Jos se plaseaza la o distanta de 8 km, in directia E si localitatea Salciua Noua la o distanta de 17 km tot in directia E.

Calea de acces spre comuna: DJ 691 Timisoara – Lipova (lungimea drumului pe teritoriul comunei – 3,5 km)

Suprafata totala intravilan - total 11926,32 ha.

Teritoriul administrativ al comunei Pișchia prezinta din punct de vedere funciar o suprafata de 1963,23 ha de paduri si tufisuri, administrate de Ocolul Silvic Timisoara. Pe teritoriul comunei padurile se exploateaza pentru resursele cinegetice, salmonicole, melifere, mai putin energetice, padurea Pișchia fiind considerata rezervatie cinegetica. In padurea Pișchia functioneaza Fazanaria, cu o capacitate de circa 3000 de pasari, apartinand Ocolului Silvic Timisoara.

CADRU NATURAL

Este o comuna situata in zona de contact dintre dealurile Lipovei si campia Timisului, fiind o regiune fizico-geografica colinara, cu terase si lunci formate de paraiele din comuna. Relieful comunei se prezinta sub aspectul colinelor domoale cu pante de 8-10 grade, platformelor netede si teraselor aluvionare. Regiunea colinara este mai accentuata in satele Bencecu de Jos, Murani si Salciua Noua.

Solurile predominante sunt solul brun si brun roscat de padure, iar in luncile paraielor amintite, cele sedimentare si lacoviste (aluvionare).

SOL

Pe teritoriul comunei PIȘCHIA principalele tipuri de sol sunt :

* Cernoziomuri argiloiluviale tipice

- Cod : 95

- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa

- Suprafata: 530 ha

* Cernoziomuri cambice tipice

- Cod : 55

- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa

- Suprafata: 28 ha

* Cernoziomuri si erodisoluri (pe versante)

- Cod : 43

- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa

- Suprafata: 103 ha

* Erodisoluri si/sau regosoluri

- Cod : 428

- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa

- Suprafata: 967 ha

* Erodisoluri si/sau regosoluri

- Cod : 428

- Textura : Lutoasa..lutoargiloasa

- Suprafata: 615 ha

* Lacovisti tipice, carbonatice

- Cod : 360
- Textura : *Lutoargiloasa..argiloasa*
- Suprafata: 2045 ha
- * *Protosoluri aluviale si soluri aluviale (inclusiv gleizate)*
- Cod : 456
- Textura : *Textura variata*
- Suprafata: 670 ha
- * *Soluri brune argiloiluviale erodate si erodisoluri*
- Cod : 184
- Textura : *Lutoasa..lutoargiloasa*
- Suprafata: 357 ha
- * *Soluri brune argiloiluviale molice (inclusiv slab luvice)*
- Cod : 176
- Textura : *Lutoargiloasa*
- Suprafata: 450 ha
- * *Soluri brune argiloiluviale molice (inclusiv slab luvice)*
- Cod : 176
- Textura : *Lutoargiloasa..argiloasa*
- Suprafata: 1084 ha
- * *Soluri brune argiloiluviale pseudogleizate (inclusiv slab luvice)*
- Cod : 181
- Textura : *Lutoasa..lutoargiloasa*
- Suprafata: 1696 ha
- * *Soluri brune luvice tipice si soluri brune luvice, erodate*

- Cod : 216
- Textura : Lutoasa..lutoargiloasa
- Suprafata: 417 ha
- * Soluri brun-roscate molice (inclusiv cernoziomuri argiloiluviale tipice)

- Cod : 166
- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa
- Suprafata: 1605 ha
- * Soluri brun-roscate tipice (inclusiv slab luvice)

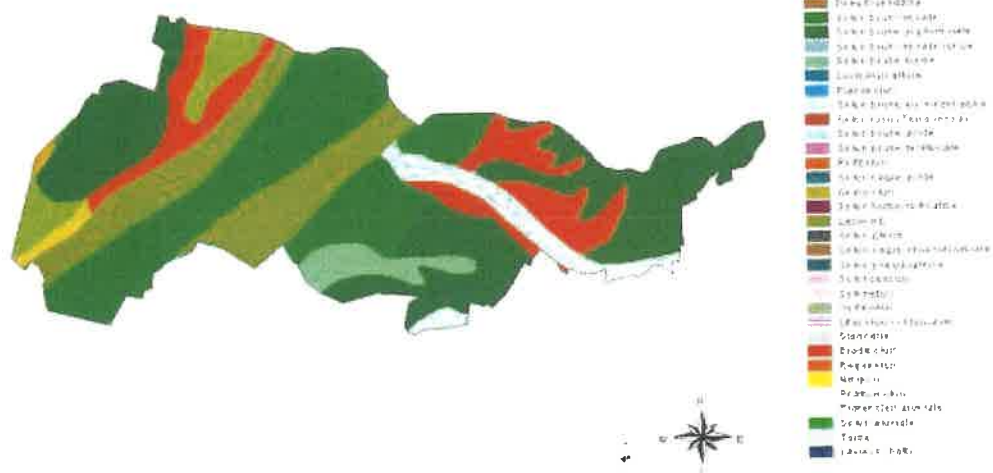
- Cod : 162
- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa
- Suprafata: 955 ha
- * Soluri brun-roscate tipice erodate si erodisoluri

- Cod : 169
- Textura : Lutoargiloasa..argiloasa
- Suprafata: 801 ha

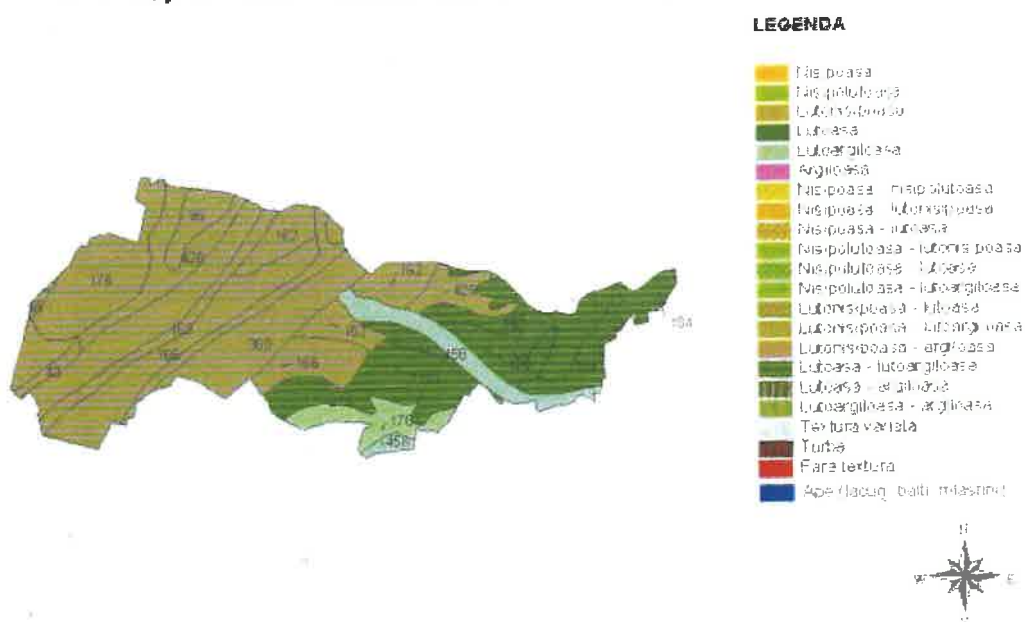
Suprafete de sol afectate de degradare agrofizica

- * Teren arabil afectat de eroziune prin apa: 491 ha
- Pasuni afectate de eroziune prin apa: 399 ha

PISCHIA, jud. Timis - Tipurile de sol

PISCHIA, jud. Timis - textura orizontului de suprafata

CLIMA

Comuna Pișchia prezintă caracteristicile unui climat temperat continental de tranziție.

Din punct de vedere climatic pentru evaluarea vulnerabilității la poluarea cu nitrați, cel mai important parametru este raportul dintre precipitații și evapotranspirația potențială. Valoarea medie a acestui raport pentru seria de ani climatici 1961-1990, considerată ca serie de referință în studiile privind impactul climatic, este pentru comuna PIȘCHIA .943 cu un domeniu de variație cuprins între 662 și 1.354. Comuna Pișchia, situată în județul Timiș din vestul României, se încadrează într-un climat temperat continental. Verile sunt călduroase, cu temperaturi medii lunare cuprinse între 20 și 30 de grade Celsius, în timp ce iernile sunt reci, cu temperaturi medii lunare în jurul valorii de 0 grade Celsius. Precipitațiile sunt distribuite relativ uniform pe parcursul anului, cu o medie anuală de aproximativ 600-700 de mm. Cerul este în general senin sau parțial noros, iar vânturile predominante provin din direcția nord-vest sau vest. Este important de menționat că aceste informații sunt o descriere generală și pot exista variații locale în climatul specific al comunei Pișchia.

Barajul de pe Magherus

Din aceste valori rezulta ca regimul hidroclimatic induce in general transferuri importante de apa din atmosfera catre corpurile de apa prin intermediul solului.

In anii deficitari pluviometric valoarea cumulata anual a evapotranspiratiei potentiale este mai mare decit cea corespunzatoare precipitatiilor, riscul de transfer al nitratilor catre corpurile de apa de suprafata si subterane fiind redus. Anii ploiosi inasa, vor induce miscarea nitratilor stocati astfel in zona nesaturata catre corpurile de apa subterane.

Parametrii climatici pe baza carora se determina perioadele de interdictie pentru aplicarea ingrasamintelor organice sunt date de aparitia primului inghet (toamna/iarna) si cea de aparitie a ultimului inghet (primavara).

Utilizind seria climatica de referinta (1961-1990), pentru comuna PIȘCHIA

valorile acestor parametri climatici sunt:

** Data de aparitie a primului inghet - valoare medie : 10 octombrie*

- cel mai timpuriu: 17 septembrie

- cel mai târziu : 5 noiembrie

** Data de aparitie a ultimului inghet*

- valoare medie : 15 aprilie

- cel mai timpuriu: 4 aprilie

- cel mai târziu : 22 mai

APA

Pe teritoriul comunei curg paraiele Beregsau- prin satul Pișchia, Bacinul- la marginea satului Bencecu de Sus, Matca- printre satele Pișchia si Murani, Ludabara- prin satul Murani, toti afluentii mici ai raului Bega.

In localitatea Pișchia exista resurse de apa mineralizata, prima fantana cu apa minerala din Pișchia a fost forata in anul 1963 in centrul comunei la o adancime de 118 m. Din cauza continutului de oxid de fier coloana principala de aductiune s-a corodat, pierzandu-se debitul.

In anul 1973 s-a forat a doua fantana arteziana la cativa metri distanta de cea veche, obtinandu-se acelasi debit si continut de apa mineralizata. Debitul era de 18 litri /minut. In 1966 s-a forat un al doilea put in partea de nord a satului, in vecinatatea vechii scoli la o adancime de 86 m, dar neforandu-se suficient apa minerala nu a fost arteziana ci extrasa manual cu o pompa mecanica. In anul 1997 s-a forat a treia fantana la o adancime de 127 m, nefiind arteziana, cu extrasa cu hidroforul.

In compozitia de laborator a apei intra cationi de amoniu, sodiu, potasiu, magneziu, calciu in proportie de 291 mg/l, anioni sulfat, azolit, azotat, carbonat acid 1041mg/l, metale 1,7%, fosfat 0,25%, substante organice 10,1%; aciditate 6,8%, alcalinitate 16,4%, duritate 37,80, reziduu fix 1042. Conform stas 4706/1986 apa este potabila, exceptie facand indicatorul fier care depaseste limita admisa.

Apa mineralizata are proprietati curative, fiind utila in bolile digestive, ulcerose si de nutritie, dar este contraindicat sa fie folosita curent in alimentatie fara tratare specifica prealabila.

Apele de adancimi din localitatea Pișchia, exploatate prin fantani forate la adancimi de 75-150 m, au un nivel artezian, furnizand o apa usor mineralizata.

Lungimea totala a râurilor cadastrate pe teritoriul comunei PIȘCHIA este de 28.185 km.

Corpurile de apa de suprafata (râuri) de pe teritoriul comunei sunt:

Râul: Bega Veche (Beregsau, Niraj) - confluenta cu: Bacin (Suma)

Râul: Bega Veche (Beregsau, Niraj) - confluenta cu: Valea Dosului

Râul: Bega Veche (Beregsau, Niraj) - confluenta cu: Magherus (Fibis, Niarad)

Râul: Magherus (Fibis, Niarad) - confluenta cu: Ludabara

Râul: Honos - confluenta cu: Sumanda

Râul: Valea Dosului - confluenta cu: Magherus

Râul: Bacin (Suma) - confluenta cu: Valea Dosului

Râul: Magherus (Fibis, Niarad) - confluenta cu: Bega Veche (Beregsau, Niraj)

Râul: Unu (Reisenberg) - confluenta cu: Behela (Luchin)

Râul: Ludabara - confluenta cu: Paraul Lacului

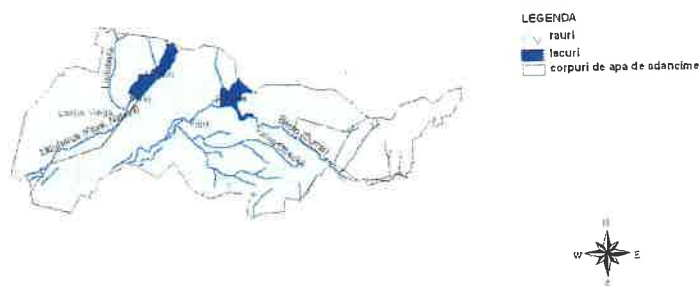
PIȘCHIA se afla deasupra următoarelor corpuri de apa subterana:

** Fibis Cod: B2*

** Lovrin-Vinga Cod: B1*

Caracteristicile induse de corpurile de apa subterane asupra fluxurilor maxime de nitrati sub adincimea frontului radicular, care sa nu conduca la acumularea nitratilor in apele subterane, sunt prezentate in introducere.

PIȘCHIA, jud. Timis - Corpuri de apa

SOLUL

Cea mai mare parte a județului este ocupată de solurile zonale și anume, în partea de nord-vest apar cernoziomuri levigate și cernoziomuri de fânețe, apoi în zona deluroasă se succed de la vest spre est diferite tipuri de soluri silvestre, între care predomină cele brune.

Solurile brun-închise, solurile cenușii și brun-roșcate ocupă suprafețe în jumătatea vestică. Solurile silvestre podzolite se dispun sub forma unei benzi aproape continue în colțul sud-estic al județului. Solurile de munte (silvestre-brune, brun-gălbui podzolite și brun-acide), dezvoltate sub păduri și pajiști secundare, apar pe o suprafață montană, în partea de est a județului. Solurile azonale ocupă suprafețe reduse, insulare, dintre acestea o extindere mai mare având-o lăcoviștile, semilăcoviștile și humicogleicele, urmate de smolnițe, în jumătatea sudică, apoi renđzinele brune, roșii-brune și terra rossa, în partea de est. Solonețurile sunt răspândite în jumătatea de vest și, în fine, solurile erodate și rogosolurile se găsesc în bazinul râului Bega.

Solul județului Timiș oferă condiții prielnice pentru cultura plantelor agricole, îndeosebi pentru cultura cerealelor, dar și a plantelor tehnice și furajere, a pomilor fructiferi și viței de vie.

FLORA ȘI FAUNA

❖ Flora și Fauna

1. Vegetatia

- vegetatie abundenta si variata cu portiuni intinse de stuf, pipirig, rachita
- partea de amonte- portiuni intinse de papura (1,5km)
- in partea de vest- teren cu tufe de rachita

Între satele Pișchia și Murani există o acumulare care are statut de rezervatie naturală, fiind declarată arie protejată de către Ministerul Mediului.

Comuna Pișchia din județul Timiș se remarcă prin prezența unor zone cu caracter mlaștină. Aceste mlaștini reprezintă ecosisteme bogate și diverse, cu o importanță ecologică semnificativă. Principalele informații despre mlaștinile din Pișchia:

- 1. Caracteristici: Mlaștinile din Pișchia sunt zone umede cu soluri bogate în materie organică și cu un nivel ridicat de umiditate. Acestea pot varia în dimensiune și structură, incluzând zone de apă stagnantă, tufișuri, vegetație acvatică și turbării.*
- 2. Biodiversitate: Mlaștinile oferă habitat pentru o varietate de specii de plante și animale, inclusiv specii adaptate la condițiile umede. Aceste zone sunt adesea populate de plante acvatice, papură, stuf și alte specii specifice mlaștinilor. De asemenea, pot fi întâlnite păsări acvatice, amfibieni și insecte caracteristice acestor medii umede.*
- 3. Importanță ecologică: Mlaștinile sunt importante pentru menținerea echilibrului ecologic și pentru conservarea biodiversității. Acestea oferă habitate vitale pentru specii de plante și animale, contribuind la ciclurile de apă și la filtrarea apei. De asemenea, mlaștinile pot juca un rol în prevenirea inundațiilor prin absorbția și reținerea apei.*
- 4. Conservare și protecție: Mlaștinile din Pișchia pot beneficia de măsuri de conservare și protecție pentru a asigura supraviețuirea și regenerarea ecosistemelor acestor zone. Protejarea mlaștinilor contribuie la conservarea biodiversității și la menținerea unui mediu sănătos și sustenabil.*

Este important să se promoveze conștientizarea și respectul față de mlaștini și să se ia măsuri pentru conservarea și protecția acestor ecosisteme valoroase.

Flora din comuna Pișchia din județul Timiș este diversificată și se încadrează într-un mediu natural caracteristic zonei de câmpie din vestul României. Specii de flora:

1. *Specii forestiere: Comuna Pișchia se află într-o zonă predominant agricolă, însă există și păduri și mici pășuni împrejur. În aceste zone, pot fi întâlnite arbori și arbuști precum stejarul, gorunul, frasinul, plopul alb, salcia, alunul și teiul.*
2. *Plante ierboase: Pe terenurile agricole și în zonele deschise, pot fi găsite o varietate de plante ierboase, cum ar fi grâul, porumbul, floarea-soarelui, lucerna, trifoiul, coada-șoricelului, păpădia, margareta, crinul alb și multe altele.*
3. *Vegetație acvatică: Datorită prezenței mlaștinilor și a unor cursuri de apă în zonă, se pot întâlni și specii de plante acvatice și semiacvatice. Printre acestea se numără papura, stuful, nufărul, rogozul și trestia.*
4. *Plante medicinale și aromatice: În flora din Pișchia pot fi întâlnite și diverse plante cu proprietăți medicinale și aromatice. De exemplu, se pot găsi mușețel, mentă, cimbru, sunătoare, salvie și coada-șoricelului.*

2. Fauna

În arealele baltilor si lacurilor permanente sunt prezente: crapul (Cyprinus carpio), tiparul (Misgurnus fossilis), somnul (Silurus glanis) si linul (Tinca tinca).

Pe suprafata apei intalnim numeroase exemplare de pasari: specii de rate (Anas platyrhynchos) si gaste salbatice (Anser segetum), starci, lisite (Fulica atra), iar in stufarisuri numeroase specii de pasarele, cele mai reprezentative fiind lacarii (Acrocephalus arundinaceus).

Flora si fauna sunt specifice zonei de contact dintre silvostepa si stepa. In apropierea satelor Bencecu de Jos, Bencecu de Sus, Salciua Noua si Pișchia exista paduri nu prea intinse ca suprafata, de foioase, cu animalele specifice acestora.

Teritoriul administrativ al comunei Pișchia prezintă din punct de vedere funciar o suprafata de 1963,23 ha de paduri si tufisuri, administrate de Ocolul Silvic Timisoara.

Pe teritoriul comunei padurile se exploateaza pentru resursele cinegetice, salmonicole, melifere, mai putin energetice, padurea Pișchia fiind considerata rezervatie cinegetica.

In padurea Pișchia functioneaza Fazanaria, cu o capacitate de circa 3000 de pasari, apartinand Ocolului Silvic Timisoara.

CLASA PASARI

Corcodel (Podiceps cristatus) –Murani

Egreta mica (Egretta garzetta) –Murani, Timis – specie rara, ocrotita

❖ Resurse

Zonele rurale dispun de un potențial economic bazat pe agricultură și au un rol social vital. Potențialul economic al comunei se bazează în mare parte pe resurse proprii (vii, terenuri arabile, pășuni, fânețe, păduri, produse animaliere și vegetale). Apropierea de reședința județului Timis,

Timisoara la numai 22 km și accesul la căile de comunicație principale, conferă comunei Pișchia numeroase avantaje economice.

❖ *Repere istorice*

- 1332 – localitatea este amintită documentar, cu numele *Piski*, în evidențele papale;
- 1456 – *Bencecu de Jos* era proprietatea lui *Ioan de Huniade*;
- sec. XVI-XVII – localitatea decade în timpul ocupației turcești;
- 1724 – încep colonizările germane, sub îndrumarea agentului imperial *Brukenteys*, de unde și numele *Pișchiei*: *Bruckenau* ;
- 1764 – se așează în sat 92 de familii venite din *Alsacia* și *Lotharingia*;

- 1771 – o epidemie de holeră duce la decesul a 188 de oameni;
- 17 aprilie 1808 – s-a născut la Murani Ghenadie Popescu, teolog, arhimandrit (d. 27.01.1876);
- 1894 – se zidește școala din Bencecul de Jos ;
- 21 august 1920 – s-a născut la Murani Marius Munteanu, poet în grai bănățean, dar și literar (d. 2005);
- 1936 – în comună existau școală primară, cor bărbătesc, două fanfare, moară, două bănci, gară și poștă;
- 17 aprilie 1940 – se naște la Murani Gheorghe (George) Munteanu, pictor naiv și cronicar al locului;
- 18 decembrie 1940 – se naște la Bencecul de Jos Ionel Iacob Bencei, poet în grai bănățean și epigramist;
- 13 iunie 1968 – se naște la Pișchia Dieter Penteliuc Cotoșman, artist plastic, designer, laureat al Marelui Premiu al Uniunii Artiștilor Plastici din România – 2002;
- 2002 – comuna Pișchia avea 2820 de locuitori ;

– Bencecu de Jos (1456), Bencecu de Sus (1794), Murani (1472), Sălciua Nouă (1925)

Monumente ale eroilor și opere comemorative ridicate în memoria ostașilor români și străini:

- Monumentul eroilor din Primul Război Mondial: Murani;
- Monumente ale eroilor din Primul și Al Doilea Război Mondial: Pișchia și Bencecu de Sus.

Localitatea Pișchia

Locuitorii din Pișchia și satele aparținătoare (Bencecu de Sus și Murani) se pot mandri cu faptul că hotarul comunei este traversat de două valuri antice – valuri de a căror existență între Mureș și Dunăre se leagă întreaga istorie veche autohtonă din S-V Daciei, din părțile Timisene.

În pădurea de la nordul satului Pișchia se păstrează, pe o lungime de 7 km și o lățime de 10 – 12 m așa-zisul “val roman”. Acest val se poate observa și la Bencecu de Sus, lângă moara veche, profilându-se un al doilea val cu un traiect paralel și distanțat la numai 10 km față de primul.

Acest vestigiu istoric a fost cercetat de-a lungul timpului de mai mulți arheologi, care au emis păreri diferite privind originea lui. Ultima cercetare efectuată în anul 1976 de către istoricul Florin Medelet de la Muzeul Banatului Timisoara și prof. Vasile Ianoșev, printr-o secțiune arheologică transversală a scos în evidență sistemul de construcție a acestui val, fiind vorba de trei valuri succesive din pământ și 4 santuri paralele, vizibile mai ales în pădurea de aici.

Conform părerilor emise, aceste santuri au fost datate perioadei preromane și perioadei migrațiilor popoarelor, sec. III-IV e.n.

Localitatea Pișchia este amintită documentar pentru prima dată în anul 1332 sub numele de PISKY, în anul 1479 își păstrează aceeași denumire, între 1724 și 1910 s-a numit BRUCKENAU, între anii 1911 și 1920 s-a numit HIDESLIGET, apoi pentru o perioadă de 6 ani revine la denumirea de Bruckenau, ca din 1926 să se statornicească denumirea de Pișchia.

Documentar, localitatea este amintită pe parcursul vremii astfel: în anul 1332 se aminteste preotul misionar în nume Johanes de Piskyy, care plătește 18 banuți Bisericii catolice, în 1335 alt preot catolic în nume Lukasius de Piskyy plătește o dare de 4 banuți și un dinar. Însemnătatea acestor date rezidă nu numai în faptul că atestă existența satului românesc, dar reflectă și o situație caracteristică teritoriilor românești incluse în regatul maghiar și supuse la acea dată politicii de catolicizare.

Dovezile arheologice, însă, atestă existența localității din timpuri străvechi. Astfel, au fost descoperite de către cetățenii locali, colectate și predate la Muzeul Banatului de profesorul Ianoșev Vasile următoarele vestigii istorice antice: dalta de piatră slefuită din epoca neolitică (mileniul V-IV î.e.n.), topor din piatră slefuită neperforat din epoca neolitică (mil. IV-III î.e.n.), topor-ciocan din piatră slefuită perforat din epoca bronzului (prima jumătate a mil. II î.e.n.), topor din piatră slefuită perforat din epoca bronzului (prima jumătate a mil. II î.e.n.), fusaiola (prosnel de fus) ornamentată din epoca bronzului (prima jumătate a mil. II î.e.n.) și piatră de ascuțit (cuter) din epoca bronzului (mil. II î.e.n.), precum și alte obiecte din metal, ceramica din epoca metalelor și feudala.

Într-un act din 1365, Andrei și Ștefan Csepe de Gertyames oprea pe fii și fiicele lui Iacob Saar să vândă sau să amaneteze moșia Piskyy din comitatul Timiș, în 1378 Ludovic cel Mare, regele Ungariei, dispune capitolului din Arad să-l introducă pe Andrei Csepe de Gertyames în posesiunile sale Piskyy. Mai târziu, o diplomă emisă de regele Sigismund al Ungariei, în 1378 la Buda îl aminteste pe Nicolae și Dionisie Bronch de

Pisky, care dupa originea numelui sunt romani. In 1418 capitolul din Arad aminteste intr-un act pe Ioan de Pisky, ca om de incredere al regelui. Acelasi Ioan este amintit si in 1428 la delimitarea hotarului comunei Giarmath.

Printre comunele apartinatoare cetatii Charad, in 1479 se aminteste si Pisky. In 1492 Pișchia este proprietatea regelui Ungariei, Matei Corvinul.

In timpul stapanirii otomane 1552-1716 satul decade, astfel explicandu-se de ce in insemnarile lui Marsigli nu este amintita localitatea si de ce in conscriptia din 1717 se aminteste Pișchia, din districtul Timisoara numai cu 8 case.

La 13 octombrie 1716 trupele Imperiului Habsburgic cuceresc Timisoara, care devine capitala Banatului, precum si intreg Banatul, incepand, din necesitati politice, economice si strategice, un amplu proces de colonizare a populatiei germane, facand, ca alaturi de populatia bastinasa romaneasca, de populatia maghiara stabilita aici intre sec. XI-XII si de cea sarbeasca, venita in urma cuceririi Serbiei de catre turcii otomani, sa se aseze si populatie germana svabeasca. Colonizarile au fost facute in mai multe etape. Astfel, in 1724, sub conducerea unui functionar Francisc Ioan Falc din Worms, sunt aduse aici 121 familii din regiunea Trier, Alsacia si Lorena, care intemeiaza 40-50 case sub conducerea agentului Bruckenteis. Primul preot catolic este amintit in 1725, Teissenfeld. In 1728 sunt adusi noi colonisti germani. In baza edictului imparatesei Maria Tereza in 1764, un membru al comisiei pentru colonizari, Knoll colonizeaza in Bruckenau alte 92 familii, venite din Lotharingia si Alsacia, iobagi ai episcopului de Trier. Acum ia nastere si parohia catolica, condusa de preotul Esek Iosif, construindu-se si biserica romano-catolica "Sfanta Treime", in 1776 si renovata in 1922. Tot acum se organizeaza si invatamantul, primul invatator amintit este Schteckler Paul, in 1765.

In 1974 populatia avea urmatoarea structura pe nationalitati: 806 romani, 676 germani, 35 maghiari, 5 sarbi si 22 alte nationalitati. Pe langa familiile de bastinasi s-au stabilit in localitate romani veniti din satul Nadas si din Ardeal. In perioada 1976-1990 populatia germana pleaca in Germania, locul lor fiind luat de romani veniti din alte parti ale tarii. Satul Pișchia are o suprafata de 73 ha.

Scoala a functionat neintrerupt pe parcursul timpului, la inceput in limba maghiara, apoi in cea germana, iar din anul 1940 si in limba romana, in localul propriu de la nr. 9, apoi in localul proprietate particulara, nationalizat si amenajat de la nr. 215, iar din data de 1 septembrie 1987 in localul nou construit in perioada 1979-1987 in centrul comunei la nr.17. Din anul 1990 invatamantul se desfasoara numai in limba romana, deoarece copii de nationalitate germana nu mai exista. Dintre directorii amintiti in documentele scolare enumeram pe: David Coriolan, Patron Pavel, Dascalu Emilian, Tutu Dumitru, Iotcovici Gheorghe, din anul 1966 Ianosev Vasile Livius, din anul 2000 Kalamar Cristina, iar din anul 2003 Popescu Daniela.

Filia ortodoxa a fost infiintata in anul 1929, afiliata la Parohia Murani, functionand in capela amenajata din cladirea de la nr.267, avand 29 familii credinciosi, cu 58 de suflete, avand o proprietate de 32 jugare de pamant. Noul local al bisericii ortodoxe a fost ridicat intre anii 1988-1990, preot fiind Ardelean Vasile, parohia numarand 315 familii cu 960 suflete.

Comuna Pișchia a existat ca unitate teritorial-administrativa si inainte, din 1950 i s-a arondat satul Murani, din 1968 si satele Bencecu de Sus, Bencecu de Jos si Salciua Noua.

Dintre primarii care au condus comuna Pișchia amintim pe: Kunz Petru 1944-1945, Steia Matei 1945-1946, Duma Petru 1946, Pasca Teodor 1946-1972, Rada Gheorghe 1972, Lotorosan Eva 1973-1977, Pascu Ioan 1977-1979, Popeneciu Ecaterina 1979-1982, Caprariu Aurel 1982-1983, Huszar Maria 1983-1989, Pora Constantin 1989-1992, Borodi Aurel 1992-1996, Cionca Ioan 1996-2004 si Sas Ioan din 2004.

Localitatea Bencecu de Jos

Aceasta localitate a fost locuita inca in timpul migratiunii popoarelor (sec.III) aceasta dovedind-o vestigiile arheologice gasite aici . Harta lui Cristof Winkler o aminteste ca fiind locuita de romani. Printre multii proprietari care au stapanit-o gasim aici si pe Ioan de Huniade, care o stapaneste in 1456, dupa care urmeaza Ioan Griska, Matei Pann, fratii Banffi, apoi fratii Sina si contele Wimpffen. Odinioara s-a numit Wencze, Benczekuta, iar in harta lui Merczy o gasim sub numele de Bensekut, numire ce probabil a fost luata de la izvoarele ce se gaseau aici.

Dupa toate probabilitatile, in timpul Huniazilor, a fost locuita si de sarbi, alaturi de romani, apoi si de unguri adusi de stapanirea maghiara.

In anul 1794 pe malul stang al paraului Bacin, la 1 km distanta, pe panta colinei de sud, au fost colonizati germani. Acestia insa, in 1807 si-au schimbat locul satului, stabilindu-se la o distanta de 2,5 km mai spre sud, intemeind o noua asezare.

In 1924 se afla in judetul Timis-Torontal, plasa Recas, cu 642 locuitori, 171 case si hotar in suprafata de 3087 jugare teren.

Pana in 1968 a facut parte din comuna Bencecu de Sus, apoi a fost arondata la comuna Pișchia.

Biserica ortodoxa a fost zidita in anul 1899, preot Remus Chendi, iar invatamantul a fost organizat din 1877, in cladire proprie, construita in 1894, la inceput in limba romana si maghiara, apoi numai in limba romana.

Localitatea Bencecu de Sus

Istoria acestei localitati este legata de cea a Bencecului de Jos. Germanii colonizati in 1794 s-au asezat la marginea Bencecului de Jos, in partea de sud a paraului Bacin, la 1 km distanta, formand satul Bencecu german. In 1807, ei si-au intemeiat o noua vatra a satului la o distanta de

2,5 km de vechiul loc spre sud, pe o platforma neteda si la 6 km de satul Ianova.

Pana in anul 1814 este proprietate eparhiala, apartinand domeniului de Blumenthal, care o doneaza printului Schwarzenberg, in 1819 o vinde lui Petru Thokoly, apoi in 1838 este cumparata de baronul Sina, de la care trece in proprietatea baroanei Anastasia Sina, casatorita cu contele Wimpffenn. In 1832 este zidita biserica romano-catolica, pe locul unei foste capele, prin contributia lui Thokoly. Tot acum este organizata si scoala confesionala din localitate. In 1924 localitatea se afla in judetul Timis, plasa Recas, cu 1465 locuitori, 365 de case si un hotar in intindere de 3020 jugare teren, majoritatea locuitorilor fiind germani.

Incepand din 1960 localitatea este colonizata cu romani din judetul Hunedoara, apoi din 1965 se stabilesc aici familii de romani din Salciua Noua si din 1986, romani din judetul Alba. In perioada 1983-1989 populatia germana pleaca in Germania, locul lor fiind luat de romani din alte judete ale tarii.

Pana in anul 1968 a fost resedinta de comuna impreuna cu satele Bencecu de Jos si Salciua Noua, apoi a fost arondata comunei Pișchia.

Localitatea Murani

Este situata intr-o vale a paraului Ludabara, inconjurata de mici dealuri cu o inaltime de aproximativ 30 m de la nivelul satului. Istoria localitatii se pierde de-a lungul timpului. In hotarul sau se gaseste un loc ce se numeste Aciad. Aici a fost asezat odinioara satul Acsad, dupa care gasim pentru prima data date scrise in 1318 cand este proprietatea lui Pavel Dedal si care dupa putin timp ajunge in stapanirea lui Teodor Vojteki.

Tot prin apropiere putea fi asezat si satul Derzse, a carei toponimie o pastreaza si azi valea numita Dirjele, care la 1421 a fost proprietatea episcopului Cenadului.

Satul propriu-zis se gaseste sub numele de Muron (Murony), la 1472 fiind proprietatea familiei Murony, care a posedat-o si la 1520. Sub

ocupatia turceasca, a fost locuita de romani, avand 20 de case, insa in harta lui Merczy din 1723 este gasita mai la pusta. La 1781 a fost cumparata de la erariul de Iosif Kulterer, care la 1799, primind titlul de nobil, a luat si numele de Muronyi. In prima jumatate a sec XIX – lea mosia se imparte in doua parti: prima este a lui Ignatie Muronyi, iar a doua jumatate este a lui Radanyi, nascuta Terezia Muronyi, de la care in 1848 a cumparat-o contele Samuel Gyulay, a carei parte de la 1892 a posedat-o contele Stefan Gyulay. Ignatie Muronyi, care la 1867 a fost primul prefect constitutional al judetului Timis, partea sa a lasat-o la 1869 sotiei lui Iuliu Manassy, nascuta Elisabeta Muronyi, iar mai tarziu ajunge in proprietatea lui George Manassy.

Biserica ortodoxa a fost zidita in 1935, preoti fiind Liviu Mihailovici si Samuila Coman, iar in 1900 s-a organizat invatamantul si activitatea culturala. O indelungata activitate a desfasurat aici preotul si invatatorul David Coriolan.

In 1924 localitatea facea parte din judetul Timis-Torontal, plasa Vinga, cu 374 case si 1253 locuitori romani ortodoxi, hotarul avand o extindere de 6727 jugare de pamant.

Pana in 1950 a fost comuna, dupa care a fost arondata comunei Pișchia.

Localitatea Salciua Noua

Este asezata intre doua dealuri, pe malurile paraului Cobolas, intemeindu-se in 1925 cu romanii colonizati din Ardeal (judetul Turda si Hunedoara, din localitatea de bastina Salciua). In 1935 localitatea se afla in judetul Timis - Torontal, plasa Recas cu 315 locuitori romani ortodoxi si 72 case cu un hotar de 720 jugare de pamant.

1. Vestigii preistorice

a) Din hotarul localitatii provin fragmente ceramice specifice neoliticului dezvoltat.

2. Vestigii din epoca romana

a) Pe teritoriul localitatii, la 150 m NV de localitate si la liziera padurii, trece o portiune din valurile de pamant romane care traverseaza de la nord la sud Banatul de campie.

b) In livada fostului IAS au aparut fragmente ceramice caracteristice secolelor III-IV d.Chr.

c) La iesirea din localitate, spre Lipova, s-au descoperit materiale ceramice ce se pot incadra intre secolele III-IV d.Chr.

3. Vestigii medievale

a) Manastirea Gilad

Manastirea ortodoxa disparuta este atestata în secolul XVI d.Chr. Ea a fiintat intre localitatile Cerneteaz si Pișchia.

4. Descoperiri monetare

a) In hotarul localitatii s-a descoperit un denar republican roman emis de Q. Marcus Libo.

CAPITOLUL 3
PROFILUL
SOCIO-
ECONOMIC ȘI
ANALIZA SWOT

AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

Agricultura modernă implică, pe lângă aspecte economice, aspect legate de mediu, dar și aspecte sociale, astfel încât strategia de dezvoltare a unei agriculturi moderne trebuie să utilizeze o abordare holistică a sectorului, ghidând dezvoltarea domeniilor economic, de mediu și rural.

Județul Timis are un potențial bun pentru pomicultură, viticultură, de cultivare a cerealelor și un potențial mediu privind creșterea animalelor. Înainte de 1989, agricultura în județul Timis era delimitată strict pe zona de sud, pretabilă culturilor mari (grâu, porumb, floarea soarelui ș.a.) și zona de nord, unde dezvoltat era sectorul pomicol.

Agricultura este una din activitățile de bază a locuitorilor din comună, pământul fiind exploatat în gospodăria individual, particularii fiind producători.

Situația terenurilor din comună se prezintă astfel:

- Suprafața: 12.360 ha
- Intravilan: 433,69 ha
- Extravilan: 11.926 ha

Suprafata de teren arabil este de 7.203 ha, INTRAVILAN :237,18 ha, extravilan :6866,19

În comuna Pișchia există situații în care persoanele fizice au încheiat contracte de concesiune sau au vândut terenurile unor asociații. Aceste acțiuni pot avea diverse scopuri și pot fi realizate în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare.

Zootehnia

Creșterea animalelor în special a bovinelor, ovinelor este o activitate tradițională a populației din zona rurală și există potențial pentru realizarea de producții care să acopere necesarul intern și care să aducă un aport considerabil, prin export, la veniturile producătorilor.

Zootehnia reprezintă al doilea specific al localității după cel agricol. Ținând cont că agricultura este una din activitățile de bază a locuitorilor comunei, creșterea animalelor reprezintă o sursă de venit.

Comuna Pișchia detine pasune intravilan 40,22 ha și extravila 1.230,03 ha , fanete intravila 4,33 ha si extravilan 512,75 ha.

La nivel național, diminuarea efectivului de animale este cauzată de insuficiența nutrețurilor și respectiv creșterea prețurilor la nutrețuri, vârsta înaintată a crescătorilor de animale în zona rurală, lipsa unor politici guvernamentale coerente în domeniu, disjunția între animal, pământ și muncă, seceta, etc.

INFRASTRUCTURĂ, TRANSPORT ȘI MEDIU

În prezent este în lucru Planul Urbanistic General (PUG). PUG-ul este un instrument de planificare și reglementare urbană care are scopul de a ghida dezvoltarea și organizarea spațiului urban într-o manieră coerentă și sustenabilă.

Modificările aduse de noul PUG includ ajustări ale zonelor funcționale și a suprafețelor de intravilan. Zonele funcționale se referă la diferitele destinații și utilizări ale terenurilor, cum ar fi zona rezidențială, zona comercială, zona industrială sau zona verde. Astfel, prin modificarea zonelor funcționale, se poate urmări adaptarea planului urbanistic la nevoile actuale și viitoare ale comunei.

De asemenea, extinderea sau reducerea suprafețelor de intravilan poate fi o măsură necesară pentru a gestiona dezvoltarea urbană în mod adecvat. Suprafața de intravilan reprezintă zona destinată construcțiilor și dezvoltării urbanistice, având reglementări specifice în ceea ce privește utilizarea și construirea terenurilor.

Strategia de dezvoltare spațială la nivel local implică integrarea unei suite de concepte și perspective asupra dezvoltării localității.

În cazul Comunei Pișchia, sunt luate în considerare următoarele abordări:

- Concentrarea pe valorificarea potențialului comunei și pe rezolvarea disfuncțiunilor, pe considerarea oportunităților și a scenariilor de management a riscurilor;*
- Integrarea documentelor de planificare, relevante pentru dimensiunea teritorială/ spațială;*
- Dezvoltarea sustenabilă/ durabilă implicând dimensiunile: social-economică, cadrul construit, cadrul natural;*
- Abordarea integrată: socială, economică, teritorială;*

- Cooperarea interinstitucională, intersectorială, teritorială;
- Administrarea pe mai multe niveluri;
- Coroborarea planurilor și abordărilor de la nivelurile teritoriale de mai mică anvergură și de anvergură superioară.

Infrastructura de comunicații și transport

DRUMURI: *Pișchia este străbatută de DJ 691 Timisoara-Lipova*

- DC – 60 : *Pișchia- Bencecu de Sus asfaltat 7 km – predat la CJ Timis*
- DC – 52: *Pișchia-Murani asfaltat 5 km – urmează a fi predat către CJ Timis*
- DC-62: *pe o distanță de 7,012 km (Halta Bencei (DJ 691) – Bencecu de Jos – Bencecu de Sus)*
- *Piste de bicicletă: 2 km , finanțat prin PNRR*

Strazi Pișchia (secundare + principale):

- *Intravilan asfaltat – total Pișchia 9,47 km (asfaltat 3,5 km + piatră 6,32 km)*
- *Bencecu de Jos – 7,43 km asfalt*
- *Bencecu de Sus – 6,8 km asfalt*
- *Murani – 12,08 km asfalt*
- *Salciua Noua – 3,83 km asfalt*

Dezvoltarea rurală necesită realizarea unui echilibru între cerința de conservare a spațiului rural economic, ecologic și socio-cultural al țării, pe

de o parte, și tendința de modernizare a vieții rurale, pe de altă parte. În ceea ce privește căile de comunicație acestea oferă posibilitatea deplasării în condiții aproximativ normale.

În comuna noastră, transportul în comun este asigurat de o firmă privată de transport, iar în prezent avem și servicii de tren disponibile. Locuitorii comunei beneficiază zilnic de curse regulate de autobuz, care le facilitează deplasarea în diverse zone.

transport pentru persoane în viitor. În acest sens, se ia în considerare construirea de stații de autobuz noi, care să ofere un acces facil și confortabil pentru utilizatori.

Prin adăugarea de noi stații de autobuz, se urmărește creșterea acoperirii teritoriale a transportului în comun în comună, astfel încât locuitorii să aibă acces facil la mijloacele de transport și să beneficieze de o rețea de transport eficientă și convenabilă.

Aceste îmbunătățiri viitoare în transportul pentru persoane vor contribui la creșterea mobilității și conectivității în comună, asigurând o alternativă comodă și sustenabilă de deplasare pentru rezidenți.

Infrastructură de utilități

Comuna Pișchia este alimentată cu apă.

a) Pișchia – exista sistem de alimentare cu apă functionabil (apă potabilă)

- gospodarii in curs de bransare la sistem

Canalizare – exista, in perspectiva extindere

b) Bencecu de Sus - *exista sistem cu apa functionabil (apa potabila)*

- in curs de transare

Canalizare – exista, in perspectiva extindere

c) Murani - *exista sistem de alimentare cu apa de pe vremea fostului CAP. In prezent se lucreaza la o extindere si modernizarea acestuia si efectuarea a inca 2 foraje.*

Cismea stradala Pișchia

Fose septice

În realitate nu toate sunt fose septice dar sunt construite din pereti de beton.

Statie de epurare

În prezent, comuna noastră dispune de o stație de epurare funcțională în localitatea Pișchia. Cu toate acestea, în viitorul apropiat, se planifică construirea unei noi stații de epurare în zona Bencecu de Sus.

Construcția unei stații de epurare în Bencecu de Sus are ca scop extinderea infrastructurii de epurare a comunei și asigurarea unei gestionări eficiente a apelor uzate în acea zonă. O astfel de investiție va contribui la îmbunătățirea calității mediului și la protejarea resurselor de apă din comunitate.

ENERGIE ELECTRICA SI TELECOMUNICATII

- *exista alimentare cu energie electrica in toate localitatile apartinatoare comunei Pișchia. Energia electrica este furnizata de Enel Electrica Banat și Hidroelectrica.*

Toate localitatile comunei sunt alimentate cu energie electrica din sistemul energetic national, prin intermediul rețelilor de medie tensiune de 20 KW, posturi de transformare de 20/0,4KW si rețelele de distributie de joasa tensiune pe toata lungimea arterelor stradale.

Toate gospodariile populatiei sunt alimentate cu energie elctrica. Incintele economice ale societatiilor comerciale sunt, de asemenea, alimentate prin racordare la rețeaua de medie tensiune cu posturi de

transformare de capacitate corespunzătoare consumurilor tehnologice avizate în timp.

Evoluția negativă a numărului de locuitori în perioada anilor '70-'80, precum și a consumului tehnologic datorită restructurărilor din perioada anilor '90, a determinat scăderea generală a consumului de energie electrică în localități. Capacitatea de transport și de distribuție a instalațiilor existente este nesatisfăcătoare.

- *În localitatea Pișchia există rețeaua de internet*
- *Cablu TV: existent în toată Comuna Pișchia*

Rețeaua de internet este dezvoltată în procent de 100%, fibra optică deservind locuitorii comunei. Recepționarea programelor TV se face prin cablu și antene satelit iar locuitorii comunei beneficiază de internet atât prin cablu cât și prin abonamente de date la diferiți furnizori de telefonie mobilă. Este necesară în continuare modernizarea și îmbunătățirea acestora.

Mediu

Dezvoltarea spațiului rural și modernizarea acestuia dacă nu este bine organizat poate duce la degradarea mediului, în primul rând datorită intervenției omului asupra mediului prin defrișarea vegetației subarboricole și erbacee, prin săpăturile făcute pentru a folosi materialul în construcții care are efecte negative deoarece accelerează procesul de eroziune, iar în al doilea rând, prin depozitarea gunoaielor în locuri neamenajate care dă un aspect dezolant, adăugându-se toxicitatea unora din materialele aruncate.

În prezent pe raza teritoriului administrativ al comunei nu sunt unități (activități) care ar putea constitui surse majore de poluare a apelor, aerului și solului. În comuna Pișchia, serviciul de salubritate este realizat în procent de 100%.

În prezent, comuna noastră implementează un sistem de colectare selectivă a deșeurilor, cu scopul de a promova practici de gestionare responsabilă a acestora. În cadrul acestui sistem, se identifică și se monitorizează rampelor de gunoi neautorizate, iar acțiuni de dezafectare și remediere sunt întreprinse pentru a reduce impactul negativ asupra mediului.

Un partener important în aceste demersuri este compania RETIM, care furnizează servicii de colectare și gestionare a deșeurilor în comuna noastră. Aceasta oferă și consiliere și informare populației, educând comunitatea în privința importanței protecției mediului și a colectării selective a deșeurilor.

ECONOMIC

Activități specifice zonei

Județul Timis din punct de vedere al evoluției economice este încadrat în regiunea Vest împreună cu județele Caras –Severin, Arad și Hunedoara.

Județul Timiș are un produs intern brut (PIB) aferent anului 2020 de 50,27 miliarde de lei, depășit doar de București (245 miliarde) conform datelor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză și Ministerului

Economiei, contribuind cu peste 5% din PIB-ul total al României, având o economie dezvoltată și printre cele mai ridicate rate antreprenoriale din țară Județul înregistrează una dintre cele mai scăzute rate ale șomajului, de sub 1% în 2018. În 2016, Timișul avea, după București, cel mai mare număr de companii din țară (peste 31.000).¹ În anul 2019, 257,766 de persoane, reprezentând 36% din populație, lucrau în companiile din județ, fiind cea mai mare rată de angajare din România după zona București–Ilfov. Conform datelor Institutului Național de Statistică, soldul total al investițiilor străine directe (ISD) din județul Timiș, fără cele autohtone, a fost la sfârșitul anului 2018 de cca. 4,49 miliarde de euro, cifră care clasează județul pe locul doi în țară, după București.

Economia timișeană este dominată de companii din industria componentelor auto, astfel că cele mai mari societăți precum Continental Automotive Products, Continental Automotive România, ContiTech și Inginerie (toate din grupul Continental AG), Delphi Packard Romania, Hella România, Mahle, aveau în 2013 împreună afaceri de 7,5 miliarde de lei, adică 20% din totalul afacerilor realizate de toate companiile înregistrate în județ. Cu o cifră de afaceri a companiilor de 72 de miliarde de lei, Timișul se află pe locul doi după polul de business București–Ilfov, care reprezintă peste 43% din cifra de afaceri de 1.400 de miliarde de lei a tuturor companiilor din România. Cea mai mare companie din județ este Profi, unul dintre cei mai mari jucători din retailul autohton. Compania este urmată de producătorii de componente auto Continental Automotive Products și Hella România. Ultimii doi se regăsesc și în topul celor mai mari exportatori din Timiș, județ care se clasează la capitolul livrări pe piețele externe pe poziția a doua, după București. Exporturile județului s-au situat la peste 35,5 de miliarde de lei, fiind printre puținele din țară cu balanță comercială pozitivă, totodată Timișul fiind cel mai mare importator de bunuri de consum, după Capitală. Județul Timiș avea la sfârșitul anului 2020, conform Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, un Produs Intern Brut pe cap de locuitor în valoare de 15,870 euro, 30% peste media națională, și o rată anuală de creștere de 5-10

Datorită amplasării sale în apropierea unor poli de atracție urbană, cum ar fi Timișoara, și accesului la principalele căi de comunicație, comuna Pișchia beneficiază de numeroase avantaje economice și facilitează schimburile comunității locale cu exteriorul.

Unul dintre principalele avantaje economice este legat de accesibilitatea la o gamă largă de mărfuri și servicii disponibile în orașele din apropiere, în special Timișoara. Locuitorii comunei au posibilitatea să se bucure de facilitățile oferite de centrele comerciale, magazine și alte afaceri locale și regionale. Acest aspect contribuie la dezvoltarea economiei locale și la crearea de locuri de muncă pentru comunitatea locală.

De asemenea, accesul bun la educație este un alt avantaj important. Prin intermediul rețelei de transport și infrastructurii rutiere bine dezvoltate, elevii și studenții din comuna Pișchia pot accesa cu ușurință instituțiile de învățământ din zonele înconjurătoare, inclusiv universități și colegii din orașele mai mari. Acest lucru oferă oportunități educaționale suplimentare și deschide uși pentru dezvoltarea personală și profesională a tinerilor din comună.

De asemenea, accesul facil la căile de comunicație principale facilitează și legăturile de muncă. Locuitorii comunei Pișchia pot beneficia de o varietate de locuri de muncă disponibile în zonele urbane apropiate, putând să lucreze în orașe mai mari și să se întoarcă acasă zilnic sau să opteze pentru navetă.

Aceste avantaje economice și oportunități de conexiune cu exteriorul aduc un impact pozitiv asupra comunității locale din comuna Pișchia, contribuind la dezvoltarea economică, la creșterea calității vieții și la consolidarea legăturilor sociale și culturale cu zonele înconjurătoare.

Comerț și servicii

La nivel național, structura economiei rurale românești determină și o structură a populației rurale ocupate pe sectoare de activități: sectorul

primar 64,2%, din care în agricultură 56,6%; sectorul secundar 18,5%; sectorul terțiar 17,3%.

În prezent, în comuna Pișchia există o serie de obiective de interes public și economic: Primăria, sediul Biroului de Poliție, cămin cultural, școală, grădiniță, bibliotecă, farmacie, dispensar uman, biserici, cimitire, magazine alimentare, mici spații de prestări servicii și altele. Majoritatea cetățenilor lucrează în fabrici (Valeo etc.)

Întreprinderi mici și mijlocii

Din ce în ce mai mult mediul anteprenorial din spațiul rural este în scădere. Provocările majore cu care zonele rurale ale României se confruntă, sunt:

- Oportunitățile de angajare în scădere în zona sectoarelor primare (în special agricultură), ca un rezultat al schimbării structurale (migrații, crize financiare etc), intensificate de schimbările legislative mult prea rapide pentru a putea fi prinse din urmă de populația mediului rural. Se evidențiază astfel nevoia de a aborda stimularea activității economice în acord cu potențialul de ocupare din zonele rurale.

- Îmbătrânirea accelerată a populației, asociată cu emigrația tinerilor, un fenomen social care afectează furnizarea de potențiali antreprenori.

- Dificultatea de a menține o masă critică de facilități care să sprijine dezvoltarea economică.

Crearea unui mediu favorabil stimulării investițiilor în spațiul rural, pentru extinderea IMM-urilor din economia rurală non-agricolă și de prelucrare a produselor agricole primare, trebuie să devină o preocupare permanentă a autorităților locale. Investițiile în economia rurală non-agricolă și alimentară din spațiul rural, pe lângă asigurarea creșterii valorii adăugate brute prin procesarea materiilor prime agricole și neagricole din resurse locale.

Provincia Sur Colline, cu Domeniile Murani, reprezintă o zonă în care activitatea economică este semnificativă, generând venituri la buget și

oferind locuri de muncă. În această zonă se găsesc și mulți asistenți maternali, care își desfășoară activitatea în domeniul îngrijirii copiilor.

TURISM

Prezentarea turismului în comună

Turismul rural românesc se confruntă cu o criză puternică privind aspectele tehnice, financiare și educaționale, care invocă măsuri de susținere și impulsioneare a dezvoltării sectorului, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ.

Deși diferă ca formă, mărime sau construcții, satele de pe întreg cuprinsul țării păstrează elemente comune, dar specific totodată, exprimate prin modul de organizare al gospodăriilor, al activităților rurale, precum și viața spirituală.

DOMENIILE MURANI

Domeniile Murani reprezintă o zonă de interes situată în provincia Sur Colline. Aceste domenii se remarcă prin peisajele lor pitorești și

frumusețea lor naturală. Caracterizate de coline, păduri și pajiști, Domeniile Murani sunt un loc ideal pentru relaxare și recreere în mijlocul naturii.

Domeniile Murani reprezintă un centru de agrement situat în centrul localității Murani, la doar 22 de km de Timișoara, în una din puținele zone colinare ale județului Timiș.

Proprietatea este străbătută de pâraul Ludabara, pe ea regăsindu-se un Conac cu o istorie frumoasă datat din anul 1871, un arboret cu specii diverse și deosebite (arin, molid, brad, mesteacăn, salcie creastă, plângătoare sau dreaptă, salcâm ornamental, castan, ginkgo biloba, sequoia-cel mai mare exemplar din zona de vest țării), heleșteu, livadă, izvor cu apă potabilă.

Construcția Conacului a început în timpul ocupației habsburgice, după anul 1781. Proprietarul acestuia a primit titlul de baron de Muranyi în anul 1798, localitatea devenind astfel reședință de comitat. Conacul, înălțat pe două nivele, este situat în centrul unui minunat parc dendrologic ce se întinde pe o suprafață de 5 hectare, unele specii de arbori reușind să se păstreze până în prezent.

Localizare:

Se situează în zona de nord a județului Timiș, la circa 22 km nord de municipiul Timișoara. La Murani se ajunge de pe drumul județean DJ691 Timișoara - Lipova, prin Pișchia. Localitatea se învecinează cu Seceani la nord, Pișchia la est, Giarmata la sud, Cornești la vest și Orțișoara la nord-vest. Hotarul de vest al satului este traversat de autostrada A1 Timișoara - Arad, față de care cel mai apropiat acces se găsește la Giarmata.

PROVINCE

Province este un complex pentru evenimente construit în zona deluroasă, de sat, din nordul Timișoarei, în locul unor foste C.A.P-uri (Cooperative Agricole de Producție).

Pe o suprafață de 3 ha, desprins de lumea citadină, înconjurat doar de terenuri agricole și peisaje cu lanuri aurii și păduri de cireși, Province este locul unde evenimentele în aer liber și mesele festive creativ decorate vor fi prilej de răsfăț.

Am păstrat o parte din clădirile vechi ce datează din 1965 și le-am reabilitat, să rămână pata de istorie și specificul locului dar le-am dat o nouă utilitate.

Hambarul este singura clădire construită nou, al cărui proiect împrumută liniile unui hambar american, cu uși înalte și bârne la vedere. Este construit din lemn încleiat pentru a evita elementele metalice de îmbinare și deși pare o construcție ușoară, de vară, are toate utilitățile necesare pentru confortul celor ce aleg să petreacă la noi atât iarna cât și vara.

A doua locație pentru evenimente este fostul fânar al fermei, construit în anii 1981-1982 pe piloni prefabricați de ciment și bârne metalice creează un spațiu cu accente industriale care contrabalansează cu verdeața cățărațoare și copacii verzi din interiorul sălii, de unde și denumirea de Pavilionul verde.

A treia locație este Șura, folosită în trecut ca magazie pentru cereale și fânețe, este probabil, cea mai veche clădire a locului, păstrează în ea încă potcoavele cailor și o serie de utilaje folosite de meșterii fierari. Plafonul este din lemn vechi pe care l-am curățat să îi punem în valoare frumusețea iar pereții sunt din cărămidă zidită cu tinciul la vedere.

În mijlocul proprietății, cu intrare de pe o poartă rotundă, avem un ring de dans înconjurat de un podeț din lemn unde se pot ține evenimente exclusiv în aer liber, acoperiți doar de cer, stele și multe șiraguri luminoase. Pentru că vrem ca evenimentul dumneavoastră să fie reușit indiferent de condițiile climatice, Ringul se închiriază doar împreună cu Șura sau cu Pavilionul verde, în funcție de numărul de invitați. De asemenea, dacă doriți un eveniment care să depășească 500 de persoane, putem să îl gândim în jurul ringului și păstrăm pentru back-up, toate celelalte locații.

Partea de apus a dealului are ruinele unui fost grajd în ale cărui adăpătoare am plantat flori, iederă și am creat arcade de visteria (salcâm mov) și Ionicera (caprifoi – pentru miros îmbătător în serile de vară) sub care pot avea loc cununii, mese festive și tot felul de bucurii.

PENSIUNEA CASA MURANI

Pensiunea Casa Murani este o unitate de cazare situată în frumoasele Domenii Murani, în provincia Sur Colline. Această pensiune oferă oaspeților săi o experiență deosebită în mijlocul naturii și a peisajelor pitorești. Casa Murani este locul ideal pentru a vă relaxa și a vă bucura de liniștea și frumusețea naturii din Domenii Murani. În apropiere, oaspeții pot explora trasee montane, pot face drumeții sau pot participa la activități sportive în aer liber.

Cu o gazdă primitoare și o atmosferă caldă, Pensiunea Casa Murani vă oferă o experiență autentică și plăcută în mijlocul frumuseții naturale a Domeniilor Murani.

MLASITNILE MURANI

Mlaștinile Murani reprezintă o zonă de interes natural situată în Domeniile Murani, în provincia Sur Colline. Aceste mlaștini sunt

caracterizate de un mediu umed, bogat în vegetație specifică și diversitate ecologică.

Această zonă are un rol important în conservarea biodiversității și în menținerea echilibrului ecologic. Mlaștinile oferă un habitat adecvat pentru o varietate de plante și animale, inclusiv specii rare și protejate.

În același timp, conservarea mlaștinilor Murani este esențială pentru menținerea unui mediu sănătos și echilibrat. Protejarea și gestionarea adecvată a acestor zone contribuie la conservarea biodiversității și la asigurarea unui mediu sustenabil pe termen lung.

Mlaștinile Murani reprezintă un habitat valoros și o parte integrantă a frumuseții naturale a Domeniilor Murani, oferind oportunități unice pentru explorare și înțelegere a ecosistemelor umede.

CABANA DE LA PIȘCHIA

Directia Silvica Timis a transformat cabana vanatoreasca de la Pișchia, situata la mai puțin de 30 de kilometri de Timisoara, pe drumul

spre Lipova, într-o pensiune cocheta, cu tot confortul cerut de pretentiosii clienți occidentali. Cele zece camere sunt dotate cu o baie modernă, televizor, două paturi și telefon. Clienții de până acum au fost doar străini din Germania, Spania, Portugalia, Italia și Ungaria, impatimiți ai partidelor de vanatoare

Dezvoltarea turismului presupune integrarea într-o rețea turistică organizată care să includă și comunele învecinate și municipiul pentru practicarea unor trasee turistice. Din ce în ce mai mulți turiști doresc să cunoască ospitalitatea, obiceiurile gastronomice, artizanatul și ritualurile sătești. Arta populară, religia, străvechile obiceiuri și datini creștine, posibilitatea de a se afla în mijlocul evenimentelor specifice locului (șezători, serbări, târguri festivaluri, etc) chiar și terapia muncii fizice sunt în egală măsură puncte de atracție.

EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Învățământ

Institutiile de educatie din comuna Pișchia

Pe raza comunei Pișchia functioneaza urmatoarele scoli si gradinite:

Scoala Gimnaziala cu clasele I-VIII, Pișchia

Scoala a functionat neintrerupt de-a lungul timpului, la inceput in limba maghiara, apoi in cea german, iar din anul 1940 si in limba romana, in localul propriu de la nr. 9, apoi in localul proprietate particulara, nationalizat si amenajat de la nr. 215, iar din data de 1 septembrie 1987 in localul nou construit in perioada 1979-1987 in centrul comunei la nr. 17. Din anul 1990 invatamantul se desfasoara numai in limba romana, deoarece copii de nationalitate germana nu mai exista. Dintre directorii

amintiti in documentele scolare enumeram pe: David Coriolan, Patron Pavel, Dascalu Emilian, Tutu Dumitru, Iotcovici Gheorghe, din anul 1966 Ianoșev Vasile Livius, din anul 2000 Kalamar Cristina, iar din anul 2003 Popescu Daniela, in prezent Tudosa Adriana.

- *Grădinița cu program normal, Pișchia*
- *Scoala cu clasele I-VIII, Bencecu de Sus*
- *Grădinița cu program normal, Bencecu de Sus*
- *Scoala cu clasele I-IV, Murani – PNRR reabilitare*
- *Grădinița cu program normal, Murani*
- *2 grădinițe noi cu fonduri europene prin PNDR – in Pișchia și Bencecu de sus*
- *Reabilitare energetică bencecu de sus – scoala*
- *Grădinița Pișchia – reabilitare prin AFM*

In scoala sunt organizate anual urmatoarele evenimente:

- *Kangouru;*
- *Pregătire sanitară;*
- *Trafic rutier;*
- *Integrare europeană;*
- *Arhimede;*
- *Intreceri scolare*

Datorită prezenței semnificative a suplinitorilor în rândul cadrelor didactice, calitatea învățământului în comuna Pișchia a fost afectată negativ. Acest lucru a dus la un nivel redus al calității actului educațional, iar elevii care au ajuns la nivelul liceului au fost în număr mic și au întâmpinat dificultăți semnificative.

Prezența într-un număr mare a suplinitorilor în sistemul educațional poate duce la fluctuații constante de personal, lipsa stabilității și continuității

În procesul de învățare. Acest lucru poate afecta în mod direct calitatea educației și poate crea dificultăți pentru elevi în a obține o pregătire adecvată în diverse domenii de studiu.

Ca rezultat, doar un număr redus de elevi au reușit să avanseze la nivelul liceului, iar aceștia au întâmpinat mari dificultăți în a se adapta cerințelor academice mai ridicate. Lipsa unei pregătiri solide și aprofundate poate avea un impact negativ asupra performanțelor școlare ale elevilor și poate limita perspectivele lor de dezvoltare ulterioară.

Copiii din comuna Pișchia beneficiază de serviciul de transport cu microbuzele puse la dispoziție de către Primărie pentru a ajunge la școală, în viitor se vor achiziționa microbuze electrice.

Comuna Pișchia beneficiază de un sistem de supraveghere video implementat prin intermediul Grupului de Acțiune Locală (GAL). Acest sistem de supraveghere video contribuie la creșterea nivelului de siguranță în comunitate, asigurând monitorizarea zonelor publice și prevenirea infracțiunilor. Prin intermediul acestui sistem, autoritățile locale pot monitoriza și gestiona eficient situațiile de risc, asigurând un mediu sigur și protejat pentru locuitorii comunei Pișchia.

Pornind de la aceasta realitate am identificat măsurile care se impun, fiind necesară și o continuă monitorizare printr-un parteneriat între conducerea școlii, autoritățile publice locale și părinți.

Prin accesarea de fonduri, școlile din comuna Pișchia au reușit să-și modernizeze infrastructura, inclusiv prin achiziționarea de mobilier nou și echipamente IT. Această investiție în dotarea școlilor contribuie la crearea unui mediu propice învățării și dezvoltării elevilor. Prin utilizarea echipamentelor IT moderne, elevii au acces la resurse educaționale digitale, facilitând astfel procesul de învățare și dezvoltându-le abilitățile digitale necesare în era tehnologică actuală. Dotarea cu mobilier nou asigură confortul și ergonomia necesare desfășurării activităților școlare, contribuind la creșterea calității învățământului în comuna Pișchia.

Terenuri de joaca pentru copii

Cultură

La nivel local există patru cămine culturale. În cadrul căminelor culturale se organizează dansuri susținute de către ansambluri folclorice, evenimente culturale, cursuri pentru copii, rugi, evenimente de 8 Martie, 1 Decembrie, etc.

Institutii culturale de pe raza comunei: - reabilitate prin FEADR

- *Camin Cultural Pișchia*
- *Camin Cultural Bencecu de Sus*
- *Camin Cultural Bencecu de Jos*
- *Camin Cultural Murani*

*De asemenea in Pișchia exista o **biblioteca comunală** .*

- ASOCIATIA ACASA LA MURANI - FESTIVAL MARIUS MUNTEANU
- FESTIVALUL IONEL IACOB BENCEI

Ansamblul "Hora" din Pișchia

*Incepand cu anul 2004 s-a reusit infiintarea si dezvoltarea unui **ansamblu de dansuri populare** care contribuie la mentinerea si transmiterea traditiilor si obiceiurilor culturale din Banat si din alte zone ale tarii, prin participarea la Rugile Satului, la spectacole organizate in Judet si peste hotare precum si prin aparitia acestora in emisiuni televizate.*

Ruga satului in comuna Pișchia

Ruga sau Hramul Bisericii este o sarbatoare specifica in satele banatene.

La aceasta sarbatoare se aduna fiii satului din toate colturile lumii. in ziua Rugii tinerii care alcatuiesc ansamblul artistic precum si alti participanti se deplaseaza cu mare alai la casa "nasilor Rugii" pentru a merge impreuna la Biserica din localitate pentru a lua parte la oficierea slujbei de pomenire.

Dupa incheierea slujbei, toata lumea ia parte la spectacolul de cantece si dansuri organizat de ansamblul artistic si de fii ai satului la sediul Caminului Cultural dupa care urmeaza balul Rugii, cu dans, cantec si voie buna.

Rugile banatene se sarbatoresc astfel :

- *Pișchia in duminica Rusaliilor*
- *Bencecu de Sus ultima duminica din august*
- *Bencecu de Jos prima duminica din septembrie*
- *Murani de Sf. Gheorghe – 23 aprilie*
- *Salciua Noua – 8 septembrie*

Biserici

- *Biserica ortodoxa din Pișchia subordonata Protopopiatului Timisoara*

- *Cele 2 capele Pișchia și Bencecu de Sus – prin GAL PNDR – 2023*
- *Faza de proiect - 2 capele în satele Murani și Bencecu de Jos – prin fonduri proprii, buget local*

Filia ortodoxă a fost înființată în anul 1929, afiliată la Parohia Murani, funcționând în capela amenajată din clădirea de la nr.267, având 29 familii credincioși, cu 58 de suflete, având o proprietate de 32 jugare de pământ.

Noul local al bisericii ortodoxe a fost ridicat între anii 1988-1990, preot fiind Ardelean Vasile, parohia numărând 315 familii cu 960 suflete

- *Biserica Romano-Catolica subordonata parohiei Giarmata, din Episcopia catolica Timisoara*

- *Biserica Pentecostala Pișchia*
- *Biserica Catolica Bencecu de Sus*
- *Biserica Pentecostala "Filadelfia" Bencecu de Sus*
- *Biserica Ortodoxa Bencecu de Jos subordonata Protopopiatului Timisoara și Biserica Ortodoxa Bencecu de Sus subordonata Protopopiatului Timisoara - Parohia Bencecu*

Biserica ortodoxa a fost zidita in anul 1899, preot Remus Chendi, iar invatamantul a fost organizat din 1877, in cladire proprie, construita in 1894, la inceput in limba romana si maghiara, apoi numai in limba romana.

- *Biserica Ortodoxa Murani subordonata Protopopiatului Timisoara . Biserica ortodoxa a fost zidita in 1935, preoti fiind Liviu Mihailovici si Samuila Coman*

RESURSE UMANE- PIAȚA MUNCII

Structura socio–demografică a populației

Noua filosofie a dezvoltării spațiului rural se bazează pe conceptul de dezvoltare rurală durabilă, care presupune îmbinarea armonioasă între componenta economiei agricole (și forestieră) și componenta economiei rurale neagricole. La nivel național economia în mediul rural este preponderent agrară, economia agricolă propriu-zisă deține o pondere de 60,5% în structura acesteia, iar structura populației rurale este ocupată pe sectoare de activități (sectorul primar 64,2%, din care în agricultură 56,6%, sectorul secundar 18,5%, sectorul terțiar 17,3%) și cu o economie non-agricolă (IMM-uri cu profil industrial, servicii, turism rural) cu o pondere redusă. Principala activitate economică a comunei este agricultura și în plan secundar comerțul ușor.

Agricultura este axată pe producția vegetală și creșterea animalelor datorită condițiilor climatice favorabile. Situată în apropierea unor poli de atracție urbană (Timisoara , Lugoj) și accesul excelent la căile de comunicație principale, conferă comunei un impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă) și numeroase avantaje economice.

Conform recensământului efectuat în 2021, populația comunei Pișchia se ridică la 3.167 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (76,26%). Principalele minorități sunt cele de slovaci (15,13%), sârbi (1,63%), maghiari (1,48%) și romi (1,19%). Pentru 3,71% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.^[2] Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (74,78%), dar există și minorități de romano-catolici (17,66%) și bapțiști (2,82%). Pentru 3,71% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Singurele măsuri care pot influența în mod pozitiv evoluția demografică sunt cele legate de activitățile economice și de echiparea tehnico-edilitară, măsuri ce depind numai de administrația locală.

Piața muncii

Piața muncii din mediul rural este ocupata preponderant de ocupațiile calificate , în general meșteșugari și agricultori.

Statistic, reiese că în anul 2021, aproape 54% din populația mediului rural este cuprinsa în agricultură. O mare parte dintre persoanele active din mediul rural sunt angajate în economia de subzistență și în sectorul informal, fiind decuplate de la mecanismele economiei de piață.

Având în vedere veniturile precare din mediul rural, este evidentă nevoia de a dezvolta o economie rurală diversificată. Comuna are o populație predominant formată din agricultori, femei casnice, dar și o proporție semnificativă de școlari și studenți. Pentru a îmbunătăți nivelul de trai și a asigura sustenabilitatea economică în comunitate, este necesară diversificarea activităților economice. Aceasta ar permite populației să aibă acces la mai multe surse de venit, reducând dependența exclusivă de agricultură și oferind alternative de ocupare a forței de muncă. Prin dezvoltarea unui spectru mai larg de industrii și servicii, se poate stimula crearea de locuri de muncă și se poate încuraja antreprenoriatul local. Astfel, se poate contribui la reducerea sărăciei și la creșterea prosperității în comuna Pișchia. Numărul șomerilor nu reprezintă o imagine reală, deoarece mulți locuitori lucrează în străinătate și de asemenea datorită metodologiei de calculare a numărului de șomeri în România acest procent nu include și pe cei fără loc de muncă și care nu mai beneficiază de ajutor de somaj.

Singurele măsuri care pot influența în mod pozitiv evoluția demografică a comunei Pișchia sunt cele legate de activitățile economice și de echiparea tehnico-edilitară, sprijinul autorităților locale în construirea de locuințe prin alocarea de fonduri, măsuri ce pot fi luate numai de administrația locală.

SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Situația prezentă

Consiliul Local Pișchia consideră ca prioritate atât accesul locuitorilor la un sistem medical corespunzător, cât și realizarea de campanii în școli împotriva fumatului, consumului de droguri, boli transmisibile, planificare familială, sănătate mentală pentru un stil de viață sănătos. În prezent serviciile medicale în cadrul comunei Pișchia sunt asigurate de: 2 dispensare (Pișchia- reabilitat , Bencecu de Sus), Policlinca MariamMed și medici de familie se deplasează în satele aparținătoare.

Asistența socială reprezintă un ansamblu complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru preservarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții. Serviciul de asistență socială este organizat în cadrul primăriei ca serviciu distinct:

Rezultatele activității în domeniul asistenței sociale sunt bune, urmărinduse cu prioritate ca toate cazurile să fie rezolvate la nivelul Primăriei Pișchia, fără a se depăși termenele legale de soluționare a petițiilor. Numai în situații deosebite, cazurile sunt deferite altor instituții.

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

Situația prezentă

Conform prevederilor articolului 121 din Constituția României și OUG 57/2019 privind Codul Administrativ, Consiliul Local Pișchia și Primarul comunei Pișchia sunt autoritățile administrației publice locale responsabile de realizarea autonomiei locale în comuna Pișchia. Relațiile dintre Consiliul Local Pișchia și Consiliul Județean Timiș se bazează pe

principiile autonomiei, legalității, responsabilității, cooperării și solidarității în rezolvarea problemelor locale. Este important de menționat că între administrația publică județeană și cea locală nu există o relație de subordonare, ci una bazată pe colaborare și cooperare în beneficiul comunității locale. Pentru îndeplinirea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, Primarul Comunei Pișchia beneficiază de un aparat de specialitate pe care îl conduce și care este structurat pe compartimente funcționale, în condițiile legii. Compartimentele funcționale ale acestuia sunt încadrate cu funcționari publici și personal contractual.

Administrația publică locală a comunei Pișchia se organizează și funcționează conform principiului autonomiei locale, legalității, eligibilității și descentralizării serviciilor publice si prin ACOR

Autonomia locală este un drept exercitat de consiliile locale și primari, de consiliile județene, alese prin vot direct. Persoanele care lucrează în această instituție, sunt independente față de cele centrale, rezolvând treburile publice în ordinea și după principiile pe care le-a stabilit comunitatea.

Toti funcționarii publici au urmat cursuri de perfectionare organizate de Centrele de Formare pentru Administrația Publică Locală. Perfecționarea profesională reprezintă un drept dar și o obligație pentru fiecare funcționar public, în vederea dezvoltării unui corp profesionist de funcționari publici și a competențelor necesare pentru sprijinirea administrației publice.

Situația viitoare

Atragerea de fonduri europene este considerată o soluție absolut necesară pentru a asigura dezvoltarea comunei și a rezolva probleme majore în comunitate.

Pentru primărie acest lucru , reprezintă o prioritate, acestea depunând eforturi pentru a obține astfel de fonduri. Dezvoltarea capacității administrative are scopul de a promova și susține crearea atât la nivel local

a unei administrații publice care să devină un important factor de competitivitate, dezvoltare, progres și coeziune.

ANALIZA SWOT

Vom încerca să identificăm aspectele pozitive și negative ale comunei, precum și oportunitățile prezentate și viitoare și să evaluăm impactul implementării planului de dezvoltare propus în cadrul acestei strategii.

Este important să subliniem că fără o strategie clară, comuna nu poate progresa, atrage investitori sau accesa fonduri europene.

Din acest motiv, administrația locală a Primăriei Pișchia a recunoscut pericolul și a depus eforturi pentru elaborarea acestei Strategii de Dezvoltare Locală 2023-2033. Scopul nostru este de a evidenția concluziile, analiza informațiilor disponibile și sinteza acestora într-o perspectivă orientată către dezvoltare, adaptată cerințelor secolului XXI și orientată spre programe și proiecte. Analiza prezentă stă la baza întregii lucrări și reprezintă abordarea modernă de justificare a proiectelor. Marea provocare a acestei analize este de a transforma ceea ce până ieri părea imposibil într-o victorie. Orice comună trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsă unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale PPS au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a

comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la bază PPS au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care

Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2023-2033.

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia, și de modul cum se compară cu concurența. Oportunitățile și amenințările vin dinspre mediul de piață și din direcția concurenței; de regulă, sunt factori asupra cărora zona, în general, nu are niciun control. Analiza SWOT ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piețele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul, și în ce condiții.

Unele „oportunități” și „amenințări” vor apărea din „punctele tari” și „punctele slabe” ale comunei. În urma analizei SWOT s-au identificat trei

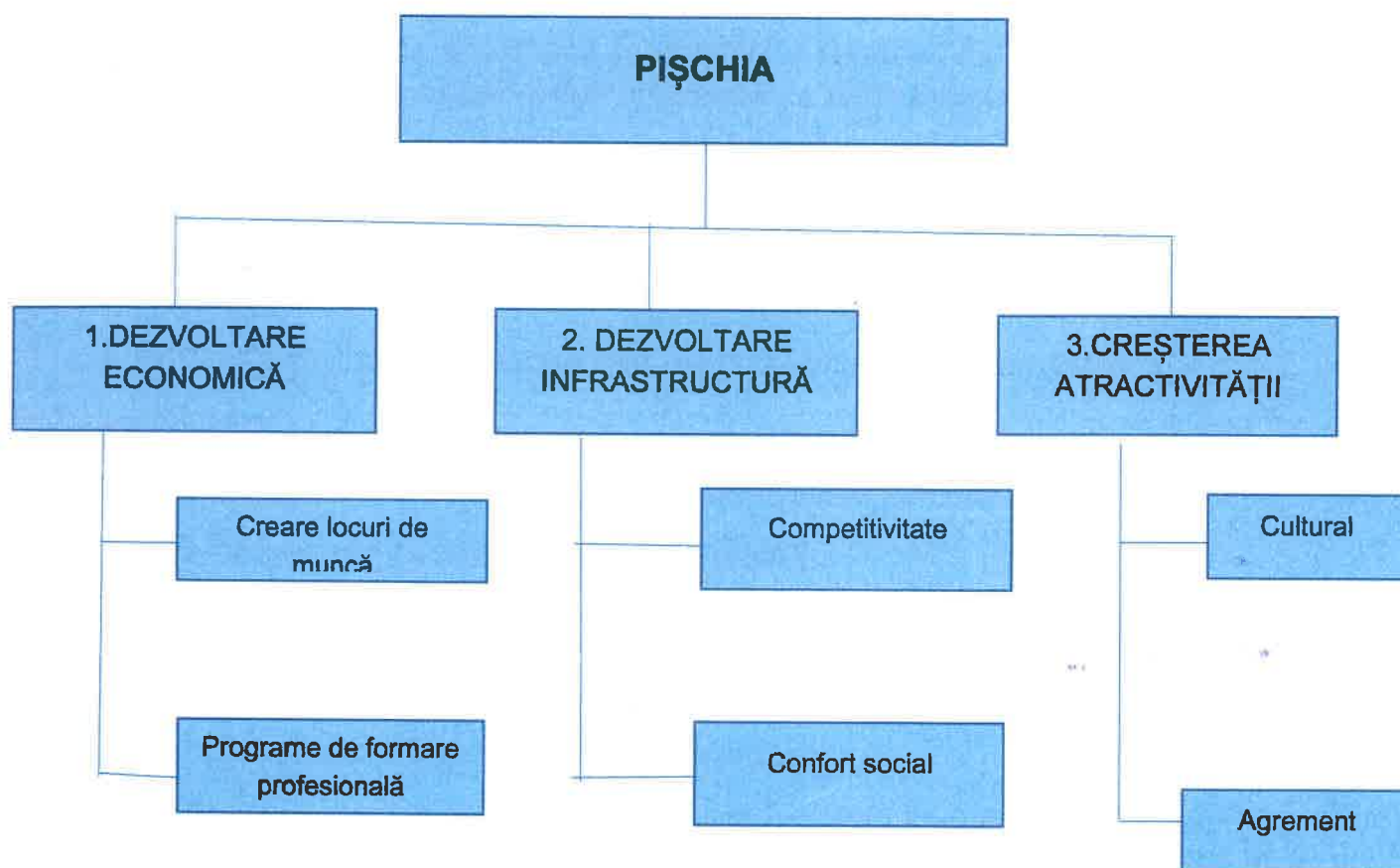
principii prioritare care ar trebui să stea la bază elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume

Intenționăm să implementăm următoarele proiecte în cadrul strategiei noastre de dezvoltare locală:

- 1. Asistență socială la domiciliu: Vom dezvolta și extinde serviciile de asistență socială pentru persoanele aflate în nevoie, oferind suport și îngrijire la domiciliu.*
- 2. Parc fotovoltaic: Avem în plan construirea unui parc fotovoltaic pentru producerea energiei regenerabile și reducerea dependenței de sursele tradiționale de energie.*
- 3. Extinderea iluminatului public: Vom extinde rețeaua de iluminat public pentru a asigura o iluminare adecvată în toate zonele comunei și pentru a spori siguranța locuitorilor.*
- 4. Modernizarea și extinderea nomenclatorului stradal: Vom actualiza și extinde nomenclatorul stradal, asigurând un sistem eficient de denumire și indicare a străzilor.*
- 5. Bază sportivă: Ne propunem să construim o bază sportivă modernă, dotată cu facilități și echipamente adecvate pentru activități sportive și recreative.*
- 6. Creșă: Vom dezvolta o creșă pentru a oferi servicii de îngrijire și educație timpurie pentru copiii din comunitate.*
- 7. Gestionarea câinilor vagabonzi: Avem în vedere implementarea unui program de gestionare a câinilor vagabonzi, asigurând protecția și bunăstarea animalelor și siguranța comunității.*
- 8. Reabilitarea străzilor interioare din intravilan: Vom reabilita și moderniza străzile din interiorul comunei, asigurând o infrastructură rutieră de calitate și accesibilă.*
- 9. Canalizare: Ne propunem să extindem și să modernizăm rețeaua de canalizare, asigurând o gestionare eficientă a apelor uzate și îmbunătățind condițiile de igienă.*

10. *Gaze naturale: Vom demara eforturi pentru aducerea rețelei de gaze naturale în comuna noastră, asigurând accesul la o sursă de energie curată și eficientă.*

Prin implementarea acestor proiecte, ne dorim să îmbunătățim calitatea vieții locuitorilor comunei și să contribuim la dezvoltarea durabilă și prosperitatea comunității noastre

1. Viața economică a comunei Pișchia, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, industrie și comerț.

Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comună, investițiile în exploatarea agricole, construirea și modernizarea întreprinderilor locale, cu precădere sub forma unor mici ateliere de artizanat, meșteșuguri, prelucrarea materiilor prime și reciclarea deșeurilor.

Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, aceasta fiind prioritatea numărul unu, deoarece produce efecte benefice, atât asupra comunității locale, cât și la nivel național. O economie sănătoasă și prosperă a comunei Pișchia ar determina o creștere a bunăstării membrilor ce alcătuiesc această comunitate.

2. Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- canalizare
- modernizare sistem de alimentare cu apa si alimentare cu gaz
- raportul valoarea investiției / efecte economico
- financiare produse;
- raportul valoarea investiției / numărul beneficiarilor.

Obiectivele principale ale noastre includ:

1. Modernizarea drumurilor locale existente: Prin intermediul Planului Urbanistic Zonal (PUZ), ne propunem să modernizăm și să îmbunătățim infrastructura drumurilor locale, asigurând accesul facil al cetățenilor la drumurile publice, județene și naționale.
2. Alimentarea cu apă potabilă și gaze naturale: Dorim să extindem și să modernizăm rețelele de apă potabilă și gaze naturale în satele din comuna Pișchia. Acest lucru implică modernizarea rețelei de apă, a rezervoarelor și captărilor de apă potabilă, precum și construirea

rețelei de canalizare și amenajarea stațiilor de epurare a apelor uzate pentru tratarea acestora.

3. *Proiecte integrate de infrastructură: Ne propunem să implementăm proiecte integrate de infrastructură care să contribuie la îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole. Aceste proiecte vor avea un impact pozitiv asupra mediului, contribuind la ameliorarea și conservarea protecției mediului.*

Prin realizarea acestor obiective, ne dorim să sprijinim dezvoltarea durabilă a comunei noastre, să îmbunătățim calitatea vieții locuitorilor și să promovăm o economie rurală diversificată și sustenabilă.

3. Conex factorului economic, un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere comuna, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit.

În cele ce urmează ne propunem analiza situației locale, din perspectiva potențialului investitor în economia locală a comunei Pișchia.

Atragerea de întreprinzători va genera ocupare profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o utilizare mai eficientă a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare / extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului pentru promovarea zonei, etc.

Analiza își propune o prezentare a punctelor tari, slabe, a oportunităților și a riscurilor care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei Pișchia fiind împărțită pe capitolele de mai jos, în vederea atragerii investitorilor și investițiilor în zonă.

AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Existența unui potențial hidrografic care poate fi valorificat pentru sisteme de irigații moderne sau desecare pentru reabilitarea terenurilor; • Existența a forței de muncă calificată în agricultură; • Existența condițiilor și tradiției pentru dezvoltarea activității zootehnice; • Pe raza comunei există 1 specialist agricol; • În comuna se cresc: ovine, bovine, caprine, porcine, cabaline, familii de albine, și păsări; • În comuna se cultivă: grâu, porumb, orzoaică și orz, floarea soarelui și rapită; • Se mai cultivă și legume ca: tomate, varză, ceapă, usturoi, ardei și castraveți;	• Investiții insuficiente în agricultură; • Degradarea sistemului de irigații, inexistența instalațiilor moderne de irigare; • Lipsa unui sistem centralizat de desfacere al produselor agricole; • Temerile producătorilor în ceea ce privește piața de desfacere a produselor agro-alimentare din gospodărie; • Utilaje agricole insuficiente pentru efectuarea la timp a lucrărilor agricole; • Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură; • Pensii mici pentru agricultori, ceea ce reprezintă insuficiența investițiilor în agricultură de către aceștia; • Dotarea tehnică slabă a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

• <i>Înființarea și modernizarea fermelor agricole;</i> • <i>Sprijinirea exploatațiilor agricole (fermelor) de semisubzistență;</i> • <i>Susținerea formelor asociative;</i> • <i>Sprijinirea fermierilor și deținătorilor de păduri să utilizeze serviciile de consiliere și consultanță în vederea îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora conform înregistrării APIA;</i> • <i>Reabilitare fond forestier;</i> • <i>Adaptarea agriculturii și silviculturii în acord cu măsurile de creștere a competitivității;</i> • <i>Dezvoltarea pomiculturii și valorificarea florei spontane;</i> • <i>Înființarea grupurilor de producători – campanii de informare;</i> • <i>Promovarea inițiativelor de dezvoltare rurală;</i> • <i>Îmbunătățirea și perfecționarea competențelor profesionale a persoanelor adulte care activează în domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de pădure) și industriei agroalimentare;</i> • <i>Reabilitarea și întreținerea pășunilor.</i> • <i>Prezența fondurilor europene ce pot fi absorbite în vederea impulsionării afacerilor în agricultură și pentru tinerii fermieri.(instalarea tinarului fermier)</i>	• <i>Eroziunea și degradarea calității solurilor ce pot conduce la scăderea randamentului;</i> • <i>Frecvența ridicată a perioadelor secetoase în agricultură;</i> • <i>Parcul de utilaje agricole mic determină imposibilitatea încadrării în perioadele optime de executare a lucrărilor;</i> • <i>Capacitățile reduse de prelucrare a producției vegetale ce pot determina pierderi în perioadele de vârf de producție;</i> • <i>Numărul de concurenți în creștere pentru produsele agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;</i> • <i>Cadrul legislativ instabil;</i> • <i>Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene.</i> • <i>Alternanță de ani secetoși și umezi;</i> • <i>Lipsa unor politici guvernamentale coerente în domeniu</i>

INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Localități aparținătoare: Comuna Pișchia are în administrație cinci sate: Pișchia, Bencecu De Jos, Bencecu De Sus, Murani, Sălciua Nouă • Rețea de telefonie mobilă de 100%; • Internet 100%; • Serviciu de salubritate 100%;	• Toate localitățile duc lipsă de spații verzi amenajate și plantații de protecție; • Dezinteresul agenților economici pentru protejarea mediului și creșterea calității acestuia; • Lipsa alimentării cu gaze naturale a satelor componente • Slabă diversificare a societăților în domeniile industriei ușoare și alimentației; • Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului înconjurător; • Educația ecologică este superficială; • Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor. • Colectarea și depozitarea deșeurilor în locuri care nu respectă legislația europeană de mediu; • Dotarea necorespunzătoare cu echipamente; • Educația ecologică superficială, neimplicarea factorilor de decizie în formarea unor opinii viguroase;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

• <i>Proiecte pentru canalizare ce pot fi depuse;</i> • <i>Modernizarea drumurilor comunale;</i> • <i>Extinderea și modernizarea trotuarelor în comună;</i> • <i>Îmbunătățiri funciare în vederea asigurării și amenajării pajiștilor necesare asigurării hranei animalelor;</i> • <i>Modernizarea infrastructurii rutiere prin programe județene;</i> • <i>Mărirea suportului financiar acordat de Uniunea Europeană prin Fonduri Structurale pentru finanțarea proiectelor de infrastructură și mediu;</i> • <i>Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural, în special FEADR.</i>	• <i>Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP;</i> • <i>Distrugerea pădurilor din extravilanul comunei</i> • <i>Cunoștințe sumare legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP;</i> • <i>Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP, pentru proiecte de infrastructură și mediu;</i> • <i>Schimbările climatice;</i> • <i>Riscurile de mediu: inundații, alunecări de teren; eroziunea solului, seceta, cutremurele;</i> • <i>Instabilitatea legislației;</i> • <i>Indiferența față de protecția mediului</i> • <i>Prea puține fonduri raportat la necesarul de care are nevoie comuna</i>
--	--

ECONOMIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• <i>Potențial existent pentru obținerea de produse ecologice;</i> • <i>Poziția geo strategică –în apropierea unor poli de atracție urbană (Timisoara,Lugoj,);</i> • <i>Suportul administrației locale oferit noilor investitori;</i> • <i>Existența în comună unui sector economic</i>	• <i>Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru susținerea și promovarea unor investiții;</i> • <i>Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută;</i> • <i>lipsa unui management calitativ la nivelul afacerilor mici;</i> • <i>Infrastructura deficitară de asistență pentru afaceri;</i> • <i>Lipsa investițiilor străine;</i> • <i>lipsa canalelor de colectare a produselor agricole; ;</i> • <i>Inexistența unor contacte mai strânse între administrație și agenții private;</i> • <i>Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane;</i> • <i>Lipsa unui sistem informațional adecvat susținerii activităților din toate ramurile economiei, în vederea diversificării gamei serviciilor și activităților productive;</i> • <i>Lipsa unor investiții economice de tip parteneriat public – privat;</i>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

• <i>Fenomenul migratoriu pozitiv dinspre mediul urban spre comunitatea din Pișchia</i> • <i>Punerea la dispoziție de terenuri și spații din comună care pot fi folosite pentru dezvoltări antreprenoriale;</i> • <i>Valorificare resurselor locale, realizând producții ce iau calea orașului;</i> • <i>Programe guvernamentale pentru încurajarea inițiativelor locale, în special în domeniul dezvoltării zootehniei și a infrastructurii aferente;</i> • <i>Existența resurselor locale, care pot fi valorificate la potențialul maxim al lor;</i> • <i>Programe naționale de sprijinire a IMM prin acordarea de granturi;</i> • <i>Posibilitatea accesării creditelor cu dobândă subvenționată pentru crearea de noi locuri de muncă în mediul rural;</i> • <i>Valorificarea tradițiilor locale în diverse activități economice;</i> • <i>Asistență financiară din partea Uniunii Europene pentru IMM-uri, prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP; Fondul de garantare și contragarantare</i> • <i>Încheierea de parteneriate a autorităților locale, cu investitori locali sau străini</i>	• <i>Legislația în continuă schimbare;</i> • <i>Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari);</i> • <i>Numărul în scădere a populației active.</i> • <i>Rata ridicată a dobânzii la credite;</i> • <i>Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;</i> • <i>Receptivitate și flexibilitate scăzută a populației locale la cerințele noi ale pieței, care determină în timp decalaje economice mari.</i>
--	--

EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Rețea de învățământ dezvoltată • Existența laboratoarelor școlare și a atelierelor în cadrul unităților de învățământ; • Existența în comună a 4 biserici și cimitire; • Existența a cinci cămine culturale; • Management școlar adecvat în unitățile de învățământ public; • Implicarea administrației locale în proiecte de modernizare sau reparații; • Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu. • Unitati de invatamant dotate cu mobilier si echipamente IT • Zone de agrement, baza sportiva • Gradinite noi in constructie • Scolile din satul Murani si Benecu de Jos reabilitate	• Scaderea calitatii invatamantului la nivel national cu repercursiuni la nivel local; • Scăderea demografică a populației va conduce la micșorarea populației școlarizate în învățământul primar și gimnazial; • Lipsa unor politici educaționale care să fie corelate cu cererea de pe piața muncii; • Costul ridicat al programelor de educație profesională a adulților; • Lipsa psihologilor școlari; • Cadre specializate care fac naveta. • Scăderea nivelului de pregătire al resurselor umane; • Gradul de acoperire relativ ridicat a posturilor didactice din școli cu cadre suplinoare; • Inexistența unui centru de excelență pentru copii cu rezultate bune; • Lipsa măsurilor privind prevenirea abandonului școlar. • Performanțele copiilor de plasament în comuna Pișchia au fost, în general, slabe
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

• Corelarea sistemului național de educație cu cerințele europene în domeniu; • Investiții private în domeniul educației; • Realizarea de mini-terenuri pentru activități sportive; • Politici de stimulare a ocupării posturilor vacante pentru cadrele didactice și a menținerii cadrelor calificate.	• Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere; • Scăderea natalității datorată și lipsei de coerență a politicilor sociale; • Grad ridicat de părăsire timpurie a sistemelor de educație și formare profesională continuă; • Necorelarea între politica de reorganizare a sistemului de educație și investițiile realizate; • Plecarea cadrelor didactice din sistemul de învățământ din mediul rural
--	--

RESURSE UMANE - PIAȚA MUNCII

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Populația comunei Pișchia în număr de 3.167 persoane; • Rata infracționalității extrem de redusă; • Disponibilitatea de a muncii în condiții de motivare adecvată; • Pe raza comunei își desfășoară activitatea mici firme • Existența resurselor umane într-un volum și calificare ce pot asigura dezvoltarea activității economico-sociale.	• Pregătirea școlară și deci nivelul de educație al populației rurale mult mai redus decât în mediul urban; • Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; • Locuitorii zonei au o capacitate financiară relativ scăzută; • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; • Generalizarea procesului de îmbătrânire. • Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei; • Sporul natural negativ influențează dezvoltarea viitoare a comunei prin tendința de îmbătrânire a populației și scăderea forței de muncă; • Lipsa unor locuri de muncă în domeniul activităților productive și a serviciilor;

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Implicarea autorităților locale în problemele comunității; • Exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă; • Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei; • Fondurile comunitare puse la dispoziție în domeniul social;	• Ieșirea persoanelor calificate din viața activă, ceea ce duce la micșorarea numărului acestora; • Fenomenul de reducere a populației rurale; • Îmbătrânirea demografică; • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;

TURISM

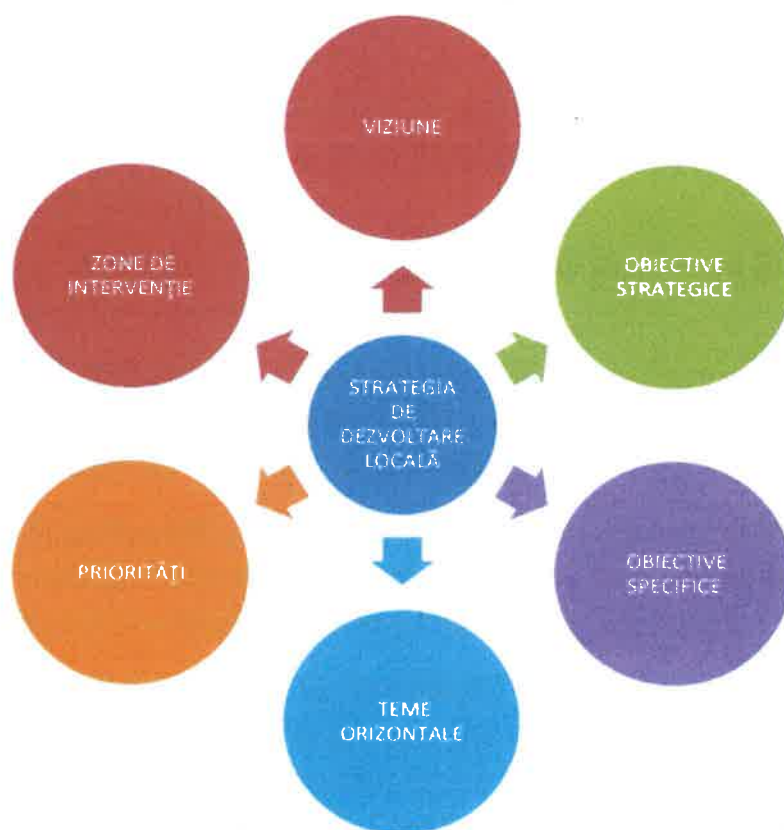
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• <i>Potențial de dezvoltare a turismului de tranzit și cel local de agrement;</i> • <i>Comuna Pișchia se înscrie în zona turistică a județului Timis</i> • <i>Conservarea tradițiilor și ospitalitatea locuitorilor din mediul rural;</i> • <i>Obiective turistice</i> • <i>Populație prietenoasă și ospitalieră;</i> • <i>Natura bine conservată și nepoluată în mare parte;</i> • <i>Diversitatea resurselor turistice rurale;</i>	• <i>Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine insuficiente;</i> • <i>lipsa de preocupare a cetățenilor și autorităților locale privind conservarea mediului;</i> • <i>Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia.</i>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

• Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei; • Fondurile comunitare puse la dispoziție în domeniul social; • Îmbunătățirea condițiilor infrastructurii fizice și de utilități; • Încurajarea unor noi forme de turism (de agrement, rural, ecologic); • Realizare complex turistic; • Crearea unei rețele de ferme și gospodării autorizate pentru practicarea agro-turismului; • Se poate dezvolta agroturismul și turismul de week-end; • Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene.	• Nepromovarea suficientă a zonei pentru atragerea investitorilor în turism și implicit a turiștilor; • Migrarea turistică către alte zone din județ
---	---

CAPITOLUL 4 STRATEGIA DE DEZVOLTARE PROPUȘĂ

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

VIZIUNEA STRATEGIEI LOCALE

Viziunea strategiei stabilește cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei Pișchia pentru perioada 2023-2033 și constituie diferența dintre ceea ce reprezintă astăzi și ceea ce trebuie să devină comuna Pișchia în următorii 10 ani.

În viziunea reprezentanților autorității publice locale, comuna Pișchia va deveni până în anul 2033, o comună mult mai prosperă, cu o economie aflată în dezvoltare și durabilă, care va tinde spre îmbunătățirea continuă a calității vieții, spre gestionare și utilizarea eficientă a resurselor, pentru o valorificare a potențialului de inovare ecologică și socială al economiei, astfel încât să se asigure prosperitatea, protecția mediului și coeziunea socială.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare Locală este: Dezvoltarea durabilă a comunei Pișchia prin creșterea competitivității economiei locale, diversificarea activităților economice și atractivitatea socio-culturală a comunei.

Pentru atingerea obiectivului general este nevoie de împărțirea acestuia în obiective specifice:

Va îmbunătăți condițiile de viață ale populației comunei prin asigurarea accesului la utilitățile de bază, dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri de muncă;

Va oferi oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;

Primăria comunei Pișchia se angajează să sprijine transformările în domeniul învățământului local și să mențină calitatea actului didactic și a condițiilor de desfășurare a acestuia. Se va acorda o atenție deosebită prevenirii și combaterii abandonului școlar, promovării conceptului de învățare continuă și implicării tuturor categoriilor socio-profesionale și de vârstă în comunitatea locală.

De asemenea, se va îmbunătăți accesul la bunăstare pentru grupurile dezavantajate, asigurându-se protecția factorilor de mediu și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale. Prin implementarea unor măsuri adecvate, se va urmări să se reducă inegalitățile sociale și să se ofere suport și sprijin pentru acele categorii care se confruntă cu dificultăți.

Prin implicarea comunității și promovarea unui mediu sustenabil, se va încuraja dezvoltarea durabilă a comunei Pișchia, contribuind la protejarea mediului și utilizarea responsabilă a resurselor naturale. Se vor dezvolta proiecte și inițiative care să promoveze protecția mediului înconjurător și să valorifice resursele locale într-un mod eficient și durabil.

Misiunea

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Odata cu intrarea României în Uniunea Europeană, aceasta va trebui să ajungă la un nivel de trai similar celorlalte țări, care se află deja în Uniune, prin atingerea unui PIB de 55%. Pentru atingerea acestui obiectiv, România va beneficia de finanțări pe diverse domenii pentru a atinge nivelul de trai al țărilor care se află în UE.

De asemenea, Strategia de dezvoltare locală a comunei se dorește a fi, în aceeași măsură, un instrument de lucru pus la dispoziția tuturor factorilor interesați în progresul economico - social al comunei, iar pe de altă parte, tiparul traseului armonios pentru orizontul de timp propus până în 2033.

Strategia de dezvoltare locală se dorește a fi un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare indicând totodată direcțiile de dezvoltare specifice, și în final detaliate în acțiuni punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni, în final, strategia de dezvoltare locală fiind în consens cu aspirațiile locuitorilor comunei. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității locale în implementarea strategiei de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție, mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în considerare și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece și situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiective strategice

Obiectivele se vor materializa în proiecte, subprograme sau programe care vor ține cont de următoarele:

- *potrivirea dintre scopurile fixate în obiectivele și programele prezentei Strategii de Dezvoltare Locală;*
- *existența unor resurse financiare limitate, care determină modalitatea de cofinanțare și mecanismele juridice pe care se întemeiază un proiect, subprogram sau program;*
- *evaluarea constantă a oportunităților realizării unor investiții în zonă de către autoritatea publică, care va lua în calcul nu numai resursele sale financiare prezente, ci și cele viitoare, de asemenea opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală*
- *implicarea părților interesate în realizarea unui program, subprogram sau proiect.*

Implicarea tuturor partenerilor, cum ar fi societatea civilă sau administrația publică locală sau grupuri interesate, este direcția cea mai stabilă pentru implementarea imediată a obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală.

Strategia de Dezvoltare Locală începe de la următoarele idei de bază:

- *Promovarea imaginii comunei în general și a standardului calitativ al serviciilor din comună;*

- *Informarea asupra oportunităților care se regăsesc în zona celor din mediul privat care doresc să investească fie în proiecte singulare sau în proiecte de parteneriat, fie consultări permanente;*
- *Acceptarea unei anumite adaptabilități la schimbările ce au loc în comună;*
- *Construirea strategiei pe caracterul social al proceselor, pe suportul și participarea comunității.*
- *Oferirea de terenuri pentru tineri, în scopul sprijinirii dezvoltării acestora și facilitării accesului lor la proprietate. Prin intermediul unor programe și politici specifice, se va identifica și aloca terenuri disponi*

OBIECTIVE GENERALE

Obiectivele principale ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Pișchia sunt:

- *Ameliorarea condițiilor igienico-sanitare ale locuitorilor prin construirea, amenajarea și dotarea unităților sanitare, creșterea numărului de medici și cadre sanitare medii, asistent medical comunitar*
- *Garantarea factorilor favorabili pentru realizarea unor activități rentabile în agricultură;*
- *Ameliorarea posibilităților de transport prin executarea de drumuri locale noi, care să permită accesul la drumurile publice, județene și naționale; - atragerea de fonduri pentru reabilitare drumuri*
- *Dezvoltarea și diversificarea serviciilor productive*
- *Ocrotirea mediului înconjurător prin adaptarea sistematică cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;*
- *Extinderea accesului pentru populație și al agenților economici la infrastructura edilitara (apa, gaze, căi de transport);*

- Crearea condițiilor de desfășurare a activităților de învățământ și de amenajare a spațiului din cadrul școlilor și grădinițelor la standardele europene;
- Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comuna Pișchia ;
- Luarea măsurilor de îndepărtare a diferențelor sociale și îmbunătățirea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

OBIECTIVELE SPECIFICE

1. Agricultură și dezvoltare rurală

Agricultură

- dezvoltarea agriculturii prin utilizarea unor tehnici specifice și constituirea unor sisteme pentru adaptabilitatea la condițiile climatice;
- varietatea activităților în domeniile zootehnice și agricole generatoare de venit la bugetul local;
- sprijinirea organizării de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- profitabilizarea practicilor agricole pentru a facilita și productivitatea lucrării aplicate pe terenurilor agricole.

Silvicultură

- plantarea arborilor pe terenurile neproductive ale primăriei;

2. Infrastructură și Mediu

Transport

- *Primăria comunei Pișchia se angajează să modernizeze drumurile comunale, asigurând astfel o infrastructură rutieră adecvată pentru nevoile locuitorilor și activităților economice din zonă. Prin investiții în modernizarea drumurilor, se urmărește îmbunătățirea condițiilor de circulație, creșterea siguranței rutiere și facilitarea accesului la diferite zone și servicii.*

Modernizarea drumurilor comunale are ca scop principal satisfacerea nevoilor curente ale comunității și sprijinirea dezvoltării economice locale. Prin reabilitarea și extinderea infrastructurii rutiere, se creează premisele pentru dezvoltarea durabilă a comunei, facilitând accesul la piețe, servicii, locuri de muncă și alte facilități.

Primăria va alocă resurse și va colabora cu autoritățile competente pentru a identifica și implementa soluții tehnice și financiare pentru modernizarea drumurilor comunale. Se vor evalua prioritățile și se vor realiza lucrările necesare pentru a asigura un sistem rutier eficient și adecvat nevoilor comunității.

Utilități

- *dotările lucrărilor de interes public extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural;*
- *extindere canalizare, introducerea gaz*

Sănătate

- *îmbunătățirea serviciilor de asistentă medicală;*
- *influențarea în mod sistematizat și organizat a populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.*

Mediu

- *prevenirea poluării și păstrarea calității mediului;*

- *informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate in locuri neamenajate,*
- *folosirea echilibrata a resurselor de apa si prevenirea poluării acestora;*
- *susținerea și informarea practicilor de agricultura ecologica;*
- *înființarea sistemului de epurare a apelor uzate, acolo unde nu exista*
- *înlăturarea deșeurilor de pe cursurile de apa și a domeniului public;*
- *cresterea consientizarii de colectare selectiva a deșeurilor;*
- *exista un sistem integrat de gestionare a deșeurilor – în lucru;*
- *acoperirea suprafețelor degradate prin plantarea arborilor pentru prevenirea degradării terenurilor.*
- *Amenajarea unei zone de agrement*
- *Reabilitarea cladirilor prin eficientizare energetica verde*
- *Folosirea surselor de energie alternativa pentru încălzire*
- *Construire noi piste de biciclete*
- *Constructie parcuri fotovoltaice*

3. Economie

- *sprijinirea si promovarea unei industrii diversificate, mobile si capabile sa dea posibilitatea de împlinire profesionala si materiala a locuitorilor comunei Pișchia;*
- *constituirea unei industrii nepoluante si durabile.*

Comerț și Servicii

- *diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei Pișchia , prin mărirea numărului societăților comerciale;*

Mediu de afaceri

- *protejarea întreprinderilor mici care desfășoară activități productive și participa la dezvoltarea zonei.*

4. Educație și cultură

Învățământ

- *exista baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional, îmbunătățire permanentă*
- *orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;*
- *accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;*
- *crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte.*

Cultura

- *instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;*
- *accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;*
- *structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;*
- *biblioteca virtuală*
- *ansamblu va colabora cu alte organizații pentru transmiterea tradițiilor*
- *organizarea de festivaluri*

5. Resurse Umane

Populația

- *organizarea de condiții atractive pentru tineri, atât pentru cei din comună cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în comună;*

- *crearea de facilități și condiții pentru familiile de tineri.*
- *Oferirea de terenuri pentru construirea de case pentru tineri*

Piața muncii

- *înființarea suficientă de locuri de muncă în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;*
- *crearea de posibilități pentru reconversia profesională în sectoarele importante de pe piața forței de muncă.*

Servicii Sociale

- *exista un grup de acțiune locală; - prin care se continua accesare fonduri prin GAL*
- *susținerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dezabilități);*
- *elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale*
- *întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar*

TEME ORIZONTALE

Egalitate de șanse

Conform Regulamentului 1083/2006 al Consiliului Uniunii Europene, egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Europene. Problematika promovării egalității de șanse în viața socială pentru ambele sexe constituie o cerință esențială pentru societatea românească, fiind considerată o componentă de bază a preocupării pentru respectarea drepturilor fundamentale ale oamenilor. În elaborarea strategiei s-a urmărit coordonarea programelor și politicilor sectoriale (servicii sociale, educație, sănătate) în funcție de problemele teritoriale în vederea eliminării disparităților de dezvoltare prezente în zonele din mediul mic urban și rural și incluziunii grupurilor defavorizate sau expuse riscului. În procesul de definire a problemelor prioritare s-a avut în vedere analizarea situațiilor discriminatorii și promovarea șanselor egale între bărbați și femei, tineri și vârstnici, majoritari și minorități etnice, nevoilor persoanelor cu dizabilități și promovarea integrării lor în viața socială și economică.

Comuna Pișchia nu se confruntă cu probleme deosebite de egalitate de șanse – analiza indicatorilor nu evidențiază existența discriminării de gen pe piața muncii, în domeniul educațional sau la nivelul altor indicatori generali de dezvoltare umană.

Dezvoltare durabilă

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, al căror fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural. Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED), cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții. Dezvoltarea economică nu poate fi oprită, dar strategiile trebuie schimbate astfel încât să se potrivească cu limitele ecologice oferite de mediul înconjurător și de resursele planetei. Dezvoltarea durabilă a reprezentat punctul de plecare în definirea direcțiilor de dezvoltare ale comunei Pișchia prezentate în Strategie, direcții prin care se urmărește transformarea comunității, într-o societate durabilă. O societate durabilă este una puternică, sănătoasă și justă. Îndeplinește nevoile tuturor oamenilor, precum și pe cele ale generațiilor viitoare, promovând bunăstarea personală, coeziunea și incluziunea socială și facilitând oportunități egale pentru toată lumea. Pentru aceasta s-au propus atât măsuri de dezvoltare a infrastructurii, inclusiv cea socială, educațională și medicală, cât și măsuri pentru construirea unei societăți și economii puternice, stabile și susținute, capabilă să asigure prosperitate și oportunități pentru toți locuitorii din comuna Pișchia în care costurile inechității sociale și cele de mediu sunt suportate de cei care le creează, iar consumul eficient de resurse este încurajat.

Strategia de Dezvoltare Locală cuprinde 10 direcții strategice, fiecare dintre acestea grupând un număr de obiective strategice și măsuri specifice:

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 - DEZVOLTARE RURALĂ SPRIJINIREA AGRICULTURII ȘI SILVICULTURII

Obiectivul strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna Pișchia

Măsura 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații

Măsura 1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare

Măsura 1.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii Agricole

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

Măsura 2.1. Atragerea de noi investitori

Măsura 2.2. Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor

Măsura 2.3. Măsuri pentru susținerea și dezvoltarea activităților economice

Măsura 2.4. Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică

Măsura 2.5. Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 - DEZVOLTARE EDUCAȚIONALĂ

Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

Măsura 3.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern adaptat cerințelor pieței

Măsura 3.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educational

Măsura 3.3. Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specific

Măsura 3.4. Creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

Măsura 3.5. Creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă (centre comunitare pentru învățare permanentă)

Măsura 3.6. Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională - sala de sport școlară

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 - PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE, STIMULAREA UTILIZĂRII SURSELOR ALTERNATIVE DE ENERGIE

Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

Măsura 4.1. Investiții ce promovează infrastructura verde

Măsura 4.2. Investiții în asigurarea/îmbunătățirea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic

Măsura 4.3. Modernizarea gestionării deșeurilor

Măsura 4.4. Creșterea suprafeței spațiilor verzi

Măsura 4.5. Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor

Măsura 4.6. Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Măsura 4.7. Creșterea eficienței utilizării resurselor materiale și sprijinirea tranziției către economia circulară

Măsura 4.8. Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor natural- registru spațiilor verzi(proiecte)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - DEZVOLTAREA SECTORULUI AGRICOL ȘI SPRIJINIREA AGRICULTURII ȘI SILVICULTURII

Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

Măsura 5.1. Susținerea modernizării sectorului agricol

Măsura 5.2. Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic

Măsura 5.3. Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale

Măsura 5.4. Sprijin pentru desfacerea produselor locale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE, CREȘTEREA INCLUZIUNII SOCIALE

Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale
Măsura

6.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

Măsura 6.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale)

Măsura 6.3. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Măsura 6.4. Asigurarea condițiilor de locuire temporară pentru persoanele vulnerabile

Măsura 6.5. Susținerea formării profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale

Măsura 6.6. Facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate

Măsura 6.7. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate

Măsura 6.8. Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

Măsura 6.9. Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 – DEZVOLTARE TURISTICĂ , CULTURALĂ ȘI SPORTIVĂ

Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

Măsura 7.1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

Măsura 7.2. Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare

Măsura 7.3. Îmbunătățirea infrastructurii de turism

Măsura 7.4. Dezvoltarea de infrastructuri rurale, regenerare spații publice

Măsura 7.5. Dezvoltarea infrastructurii de agrement

Măsura 7.6. Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice (accesibilitate rutieră, transport public, piste pentru biciclete etc)

Măsura 7.7. Sprijinirea inițiativelor sportive

Măsura 7.8. Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurilor sportive

DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 – ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

Măsura 8.1. Crearea unei strategii Smart Village (Sate inteligente)

Măsura 8.2. Digitalizarea serviciilor publice la nivel local

Măsura 8.3. Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei, inclusiv prin implementarea de soluții inovative

Măsura 8.4. Conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural

Măsura 8.5. Promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 9 – SERVICII PUBLICE ADAPTATE NEVOILOR CETĂȚENILOR

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

Măsura 9.1. Dezvoltarea resurselor umane

Măsura 9.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Măsura 9.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Măsura 9.4. Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice

Măsura 9.5. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei

Măsura 9.6. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice pentru cetățeni

DIRECȚIA STRATEGICĂ 10 – COOPERARE

Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

Măsura 10.1. Încurajarea și promovarea parteneriatului public-privat

Măsura 10.2. Încurajarea schimburilor de experiență și bune practice

Portofoliul de proiecte

Nr.crt	Obiectiv strategic/Denumire investiție	Obiective și activități propuse	Sursa de finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
OBIECTIVUL STRATEGIC NR.1 – DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE BAZĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII CONCOMITENT CU CREȘTEREA SIGURANȚEI DE DEPLASARE DIN COMUNA PIȘCHIA					
1	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în comuna Pișchia	Obiective: - creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei. Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -reabilitare și asfaltare -amenajarea trotuarelor aferente drumurilor reabilite -amenajarea șanțurilor și podețelor -montare parapeti de siguranță -montare indicatoare rutiere	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții	2023-2033

		-alte lucrări necesare conform expertizei tehnice - realizare de drumpuri în PUZ- uri			
2	Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale în comuna Pișchia -depus la CNI	Obiective: - creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei. Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -reabilitare și asfaltare -amenajarea trotuarelor -amenajarea șanțurilor și podețelor -montare parapeti de siguranță -montare indicatoare rutiere - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	202-2027

3	Modernizarea și reabilitarea drumurilor agricole din Comuna Pișchia	Obiective: -îmbunătățirea gradului de acces la terenurile agricole - dezvoltarea agriculturii locale Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - reabilitare și pietruire/ asfaltare drumuri agricole - amenajare șanțuri pe lungimea drumurilor - semnalizare corespunzătoare cu indicatoare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR, CNI	Idee de proiect	2023-2033
4	Refacerea șanțurilor de scurgere și a trotuarelor de-a lungul drumurilor aferente comunei Pișchia	Obiective: -îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - decolmatarea șanțurilor - execuții de șanțuri noi unde este cazul	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene CNI, PNRR	Idee de proiect	2023-2033

5	Realizarea sistemului de alimentare cu apă - realizarea unui nou foraj	Obiective: -îmbunătățirea calității apei distribuite cât și a rețelei de alimentare existente; - îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală - facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comuna Pișchia la utilități; Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare;	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Cuprinsa în Strategia de Dezvoltare Apa și Canal	2023-2033
6	Modernizarea rețelei de apă potabilă în comuna Pișchia si satele apartinătoare	Obiective: - îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală - facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comuna Pișchia si satele apartinătoare la utilități; Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -asigurarea condițiilor tehnice pentru	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033

		posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare; - extinderea rețelei de apă potabilă în sat			
7	Regularizarea cursurilor de apă din comuna Pișchia și în diguri	Obiective: - combaterea inundațiilor în comuna Pișchia Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -realizarea lucrărilor necesare pentru regularizare/ decolmatare și /sau îndiguri ale cursurilor de apă ce tranzitează comuna	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
8	Introducerea sistemului de canalizare în Murani, Bencecu de Sus și Bencecu de Jos	Obiective: - introducerea sistemului de canalizare Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -realizarea lucrărilor necesare pentru introducerea sistemului de canalizare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 2 - DEZVOLTAREA ECHILIBRATĂ A ECONOMIEI LOCALE					
		Obiective: -îmbunătățirea nivelului de trai	Bugetul local / Bugetul de	Idee de proiect	2023-2033

9	Promovarea comunei în mediul de afaceri pentru atragerea investitorilor	din comuna Pișchia Activități: - facilitarea accesului la utilități pentru operatorii economici - campanii de promovare - acodarea de facilități	Stat/ Fonduri Europene		
10	Promovarea programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Obiective: -Dezvoltarea economiei locale Activități: - campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
11	Susținerea culturii antreprenoriale în rândul populației	Obiective: -Diversificarea activităților economice în comuna Pișchia -Promovarea antreprenoriatului prin înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -înființare, dezvoltare și	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri			
12	Competitivitate prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică	Obiective: Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, și al companiilor Smart Village Activități: -campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 3 - REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR, ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA SISTEMUL EDUCAȚIONAL ȘI SPRIJIN PENTRU FORMARE ȘI ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII					
13	Modernizare continuă a școlilor din comuna Pișchia	Obiective: -reducerea abandonului școlar -îmbunătățirea procesului educațional prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii din localitatea Pișchia Activități - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - lucrări de modernizare și	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene CNI,PNRR	Studiu de fezabilitate	2023-2033

		reabilitare conform expertizei tehnice și a proiectului tehnic - dotarea noii infrastructuri			
14	Modernizarea si reabilitarea gradinitelor existente Realizarea unei creșe în Comuna Pișchia	Objective: -îmbunătățirea procesului educațional prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii Activități - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - lucrări de modernizare și reabilitare conform expertizei tehnice și a proiectului tehnic - dotarea noii infrastructuri	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene CNI	Studiu de fezabilitate	2023-2033
15	Construire și dotare sală sport școlară Realizare baza sportiva in Comuna Pișchia – idee de proiect	Objective: -promovarea sportului în rândul tinerilor Activități: - identificarea terenului - realizarea documentațiilor tehnico-economice - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - construire sală de sport	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene CNI	In curs de executie	2023-2033

		- dotarea noii infrastructuri			
16	Înființarea/dezvoltarea infrastructurii pentru educația non – formală	Obiective: -realizarea unui proces educational optim dezvoltării armonioase a personalității copiilor Activități: - realizarea documentațiilor tehnico- economice -achiziționarea de dotări specifice pentru educația non-formală -susținerea programelor de învățare prin acțiune, învățarea de la egali și activități de voluntariat	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
17	Modernizarea parcului auto al scolilor prin achiziția de microbuze eco-friendly	Obiective: -îmbunătățirea accesului la infrastructura școlară și preșcolară și reducerea abandonului școlar Activități: Achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul școlarilor și preșcolarilor din satele aparținătoare comunei	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 4 - DEZVOLTAREA UNEI COMUNITĂȚI PRIETENOASE CU MEDIUL					
18	Dezvoltarea transportului nemotorizat, prin extinderea rețelei	Obiective: -creșterea atractabilității zonei montane prin promovarea cicloturismului; -promovarea transportului nemotorizat Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -amenajare piste de biciclete -semnalizare corespunzătoare cu indicatoare acțiuni de informare și promovare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
19	Intervenții asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate	Obiectiv: -revitalizarea mediului rural -reducerea gradului de poluare -regenerarea terenurilor dezafectate Activități: - realizarea documentațiilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		tehnico-economice -identificarea terenurilor dezafectate -identificarea celor mai bune măsuri privind regenerarea terenurilor dezafectate - implementarea măsurilor privind regenerarea terenurilor dezafectate			
20	Extindere de alimentare verde	Obiective: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic Activități: - realizarea documentațiilor tehnico-economice - achiziționare și montare stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în special în zonele tranzitate de turiști	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033
21	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	Obiective: Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari. Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acestora, -înlocuirea corpurilor de iluminat -implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice -Alte măsuri conform expertizei	Fondul de Mediu		
22	Modernizarea sistemului public de iluminat și extinderea acestuia unde este cazul	Obiective: Reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal Activități: - realizarea documentațiilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		tehnico-economice -montare corpuri noi de iluminat -înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele - extinderea sistemului public de iluminat			
23	Îmbunătățirea sistemului de colectare al deșeurilor	Obiective: Reducerea poluării creșterea calității vieții Activități: -implementarea un sistem de colectare a deșeurilor comunitare prin montarea unor containere de gunoi subterane în special în zona turistică -montarea coșuri de gunoi stradale -campanii de informare și promovare privind colectarea selectivă a deșeurilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033

24	Promovarea și dezvoltarea economiei circulare	Obiective: - promovarea unui model de producție și consum care implică partajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult posibil. - extinderea ciclului de viață al produselor Activități: - promovarea conceptului de economie circulară - adaptarea modelului de economie circulară în ceea ce privește serviciile publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
25	Măsuri de adaptare la schimbările climatice	Obiective: - reducerea pe termen lung a efectelor provocate de schimbările climatice Activități: - măsuri specifice pentru adaptare la schimbările climatice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
26	Construire parc fotovoltaic	Obiective: - construcție de parc fotovoltaic pentru reducerea consumului de energie electrică și CO2 Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		-- realizarea documentațiilor tehnico-economice -montare panouri fotovoltaice			
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 5 - PROMOVAREA UNUI SECTOR AGRICOL INTELIGENT, REZILIENT ȘI DIVERSIFICAT CARE SĂ ASIGURE SECURITATEA ALIMENTARĂ					
27	Înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale	Obiective: -creșterea gradului de consum al produselor locale -stimularea economiei locale Activități: - măsuri pentru înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
28	Încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători și a altor forme asociative cu scop economic	Obiective: -adaptarea producției și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței; -introducerea în comun a produselor pe piață, -stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității;	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		-realizarea unor activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători și a altor forme asociative cu scop economic Activități: -campanii de informare privind importanța înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători, -alte măsuri specifice pentru susținerea asocierii și funcționării grupurilor de producători			
29	Construirea unei piețe acoperite în zona centrală pentru desfacerea produselor locale	Obiective: -creșterea gradului de consum al produselor locale -creșterea pieței de desfacere prin sprijinul operatorilor economici Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -execuția de lucrări privind amenajarea pieței	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 6 - DEZVOLTAREA SERVICIILOR SANITARE ȘI SOCIALE					
30	Construire dispensar medical uman în comuna Pișchia	Obiective: -creșterea gradului de acces la servicii medicale moderne și performante Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		-realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări de modernizare și reparații conform expertizei tehnice -dotarea dispensarului cu echipamente specifice.			
32	Construire de capele în Comuna Pișchia	Obiective: -construirea de capele Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări de construcție pentru capele	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene CNI	Idee de proiect	2023-2033
33	Înființare/reabilitare/modernizare centru medical de permanență	Obiective -creșterea accesului la infrastructura socială -îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -identificarea grupului țintă -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființare/reabilitare/modernizare centru medical de permanență	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
34	Înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora	Obiective - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -identificarea grupului țintă	Bugetul Idee de proiect / local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		-realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora			
35	Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)	Obiective -creșterea accesului la infrastructura sanitară și socială -îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -identificarea grupului țintă -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
36	Sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale	Obiective -îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -implementarea unor măsuri de sprijin precum: - atribuirea unor spații și/sau terenuri aflate în domeniul public al unităților/subdiviziunii	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		or administrativ-teritoriale, în scopul desfășurării activităților pentru care le-a fost acordată marca socială; • sprijin, în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora; • sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia, prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local; • scutiri de taxe acordate în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare etc			
37	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip nerezidențial - centre de zi	Obiective - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființarea/construirea/modernizarea și /sau dotarea unui	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		centru de zi în Comuna Pișchia			
38	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip rezidențial	Obiective - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/ construirea/ modernizarea și /sau dotarea unui rezidențial în Comuna Pișchia	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
39	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu;	Obiective - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale Activități - realizarea documentațiilor tehnico-economice - lucrări specifice pentru înființarea/construirea /modernizarea și/sau dotarea centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
40	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea centre unui centru multifuncțional	Obiective - creșterea accesului la infrastructura socială - îmbunătățirea serviciilor sociale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		Activități -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființarea/construirea /modernizarea și/sau dotarea centrului multifunctional			
41	Modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video	Obiective: -creșterea nivelului de siguranță al populației Activități: -modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video în scopul asigurării ordinii și liniștii publice și a prevenirii și sancționării furturilor și a altor ilegalități -campanii de promovare privind măsurile de siguranță ale cetățenilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
42	Înființare /modernizare centre de preparare și distribuie a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	Obiective -creșterea accesului la infrastructura socială -îmbunătățirea serviciilor sociale Activități -realizarea documentațiilor tehnico-economice -lucrări specifice pentru înființare /modernizare centre de preparare și distribuie a hranei pentru persoane în risc de sărăcie în	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		comuna Pișchia și satele aparținătoare			
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 7 - TERITORIUL LOCAL ATRACTIV PENTRU TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT					
43	Realizarea unor panouri indicatoare în vederea accesibilizării obiectivelor turistice locale	Obiective: -accesibilizare obiectivelor turistice din comuna Pișchia Activități: -realizarea documentațiilor tehnico-economice -realizarea unor panouri indicatoare -montarea panourilor în locuri cu vizibilitate	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
44	Amenajare / reabilitare obiective turistice și marcare de trasee turistice tematice	Obiective: -creșterea atractivității comunei Pișchia -dezvoltarea și diversificarea produselor turistice -susținerea economiei locale -punerea în valoare a obiectivelor turistice din comuna Pișchia și a patrimoniului natural Activități: Realizarea documentațiilor tehnico-economice Marcare trasee turistice Amenajare / reabilitare obiective turistice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
45	Promovarea turistică a comunei Pișchia	Obiective: Punerea în valoare a obiectivelor turistice din comuna Pișchia și a patrimoniului natural Creșterea numărului de turiști care tranzitează comuna Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		Elaborarea de materiale de informare și promovare turistică Organizarea de festivaluri, targuri			
46	Construire/modernizare centru sportive, teren minifotbal	Obiective: Îmbunătățirea infrastructurii recreative Diversificarea activităților sportive din comună; Crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei, Activități: Realizarea documentațiilor tehnico-economice Realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări Amenajare spațiu pentru executarea construcțiilor; Construcție vestiare și alte anexe	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
47	Construirea unui teren sintetic multisport cu nocturnă	Obiective: Îmbunătățirea infrastructurii sportive Diversificarea activităților sportive din comună; Crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei, Activități: Realizarea documentațiilor tehnico-economice Realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări Amenajare spațiu pentru executarea construcțiilor;	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

48	Promovarea valorilor etno - folclorice în comunitatea locală prin achiziționarea de dotări specifice	Obiective Creșterea calității vieții Conservarea și promovarea tradițiilor locale Activități Realizarea documentațiilor tehnico-economice Achiziționarea de dotări specifice pentru organizațiile locale care au ca scop principal promovarea valorilor etno - folclorice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
49	Dezvoltarea activităților culturale și artistice	Obiective Îmbunătățirea serviciilor culturale Diversificarea activităților recreative și culturale pentru populația rurală Reducerea discrepanțelor rural-urban Activități Realizarea de parteneriate APL-ONG Sprijin pentru organizarea evenimentelor/activităților culturale Identificarea unor surse de finanțare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
50	Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement	Obiective: Îmbunătățirea gradului de atracție teritoriului rural Oferirea unor servicii de calitate cetățenilor Reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		Realizarea documentațiilor tehnico-economice Realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări Amenajare parcuri Dotarea cu mobilier stradal: bănci, coșuri de gunoi ș.a. Plantarea de pomi la aliniamentele stradale etc			
51	Punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial local	Obiective: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural Punerea în valoare a identității culturale locale Activități: Elaborarea de studii și cercetări despre patrimoniul imaterial local Reconstituirea unor tradiții și obiceiurilor locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
52	Sprijinirea întreprinzătorilor privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic	Obiective Dezvoltarea economică a comunității locale Creșterea calității vieții Dezvoltarea turistică a Comunei Pișchia Activități: Sprijin pentru întreprinzătorii privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 8 – DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI DIGITALIZARE					
53	Creearea unei strategii Smart Village	Obiective: Dezvoltarea potențialului local,	Bugetul local / Bugetul de Stat/	Idee de proiect	2023-2033

		uman, de mediu și economic Revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază Îmbunătățirea condițiilor de viață Dezvoltarea competențelor digitale și sprijinirea educației la distanță Activități: Realizarea strategiei Smart Village	Fonduri Europene PNRR Comisia Europeană		
54	Dezvoltarea serviciilor de e-administrație	Obiective: Suținerea digitalizării în beneficiul cetățenilor Activități: Decoltarea sistemului on-line implementat prin digitalizarea unor noi servicii	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033
55	Dezvoltarea de aplicații mobile pentru promovarea turistică a comunei Pișchia	Obiective: Dezvoltarea turistică a zonei Pișchia Creșterea gradului de promovare al obiectivelor turistice locale Activități: Proiectarea aplicației mobile Dezvoltarea aplicației Testarea și punerea în producție a acesteia	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
56	Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice din comuna Pișchia (unde nu există)	Obiective: Promovarea accesului gratuit la Wi-Fi în spații publice precum parcurile, piețele și clădirile publice Activități: Realizarea documentației tehnico-economice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033

		Achiziționarea echipamentelor Monjarul și punerea în funcțiune a sistemului WI-FI			
57	Digitalizare locală	Obiective: Creșterea gradului de utilizare al tehnologiei informațiilor și comunicațiilor Susținerea conectivității Activități: Implementare de măsuri pentru stimularea dezvoltării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene PNRR	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 9 – CREȘTEREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE					
58	Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate al Unității administrativ teritoriale	Obiective: Creșterea performanței la locul de muncă Creșterea gradului de mulțumire al cetățenilor privind interacțiunea cu funcționarii publici Activități: Participarea personalului la cursuri de formare și perfecționare a resurselor umane din administrația publică Încurajarea schimburilor de experiență Încurajarea utilizării bunelor practici din domeniu Alte măsuri specifice care să conducă la îndeplinirea obiectivelor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

59	Modernizare, reabilitare sediu administrativ Primăria Pișchia	Obiective: Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală Activități: Realizarea documentațiilor tehnico-economice Realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări Lucrări de modernizare și reabilitare sediu administrativ Primăria Pișchia Achiziționarea și punerea în funcțiune a unor dotări specifice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
60	Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice	Obiective: Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală Activități: Cursuri pentru angajații compartimentelor de specialitate pentru îmbunătățirea activității Participarea la conferințe și seminarii Schimburi de experiență etc.	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 10 - DEZVOLTAREA COOPERĂRII ȘI ASOCIERII					
61	Inițierea unui parteneriat între ONG și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale	Obiective: Creșterea gradului de cooperare Consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor Activități:	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2023-2033

		<i>Inițierea unui parteneriat între ONG și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale</i>			
62	<i>Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități</i>	Obiective: <i>Creșterea gradului de cooperare</i> <i>Îmbunătățirea procesului administrativ local</i> Activități: <i>Inițierea demersurilor de înfrățire cu localități</i> <i>- Schimburi de experiență pe diverse teme cu localități din alte state</i>	<i>Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene</i>	<i>Idee de proiect</i>	2023-2033
63	<i>Centru comunitar/de resurse/multifuncțional</i>	Obiective: <i>Susținerea cooperării și asocierea</i> <i>Consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor</i> Activități: <i>Construire/reabilitare/a menajare/dotare clădire – centru comunitar sau de resurse pentru servicii medicale /incubator de afaceri/ONG-uri, în funcție de necesitățile locale care vor fi identificate</i>	<i>Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene</i>	<i>Idee de proiect</i>	2023-2033

POLITICA DE COEZIUNE

Politica de coeziune finanțează investiții care să contribuie la îndeplinirea celor 5 obiective principale stabilite pentru perioada 2021 – 2027, astfel:

- 1. **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii*
- 2. **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice*
- 3. **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale*
- 4. **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate*
- 5. **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.*

Analizând obiectivele specifice ale Politicii de coeziune, observăm interesul crescut asupra digitalizării și al economiei circulare.

POLITICA DE COEZIUNE, elemente de noutate pentru perioada 2023-2033.

Plecând de la propunerea Comisiei din 2 mai 2018 privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2023-2033, anexa D a Raportului de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, prezintă punctele de vedere preliminare ale serviciilor Comisiei cu privire la domeniile de investiții prioritare și la condițiile-cadru pentru aplicarea

eficace a politicii de coeziune în perioada 2023-2033. Aceste domenii de investiții prioritare au fost stabilite în contextul mai amplu al blocajelor în materie de investiții, al nevoilor de investiții și al disparităților regionale analizate în raport. Această anexă constituie baza unui dialog între România și serviciile Comisiei în vederea programării fondurilor politicii de coeziune (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european Plus)

Implementarea POR, în actuala perioadă de programare, se face descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională.

Coordonarea unitară a managementului acestui proces este asigurată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

În România se face într-un mod descentralizat prin intermediul a opt programe regionale. Aceste programe regionale sunt gestionate de către agențiile de dezvoltare regională (ADR), care sunt organizații înființate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare din țară.

Fiecare ADR este responsabilă de gestionarea și implementarea POR în regiunea sa specifică. ADR-urile au rolul de a promova dezvoltarea regională și de a asigura implementarea eficientă a proiectelor finanțate prin POR. Acestea acționează ca intermediari între beneficiarii de proiecte (cum ar fi autoritățile locale, organizațiile non-guvernamentale sau întreprinderile) și autoritățile naționale și europene responsabile de gestionarea fondurilor structurale și de investiții europene.

Prin intermediul ADR-urilor, se derulează activități precum selecția proiectelor eligibile, monitorizarea implementării acestora, evaluarea rezultatelor și asigurarea transparenței și conformității cu regulamentele și procedurile impuse de Uniunea Europeană.

Descentralizarea implementării POR prin intermediul programelor regionale și a ADR-urilor are avantajul de a permite o mai mare adaptabilitate la specificitățile și nevoile fiecărei regiuni. Acest model asigură o abordare mai localizată și mai apropiată de beneficiarii finali,

facilitând astfel dezvoltarea regională și utilizarea eficientă a fondurilor europene destinate acestui scop.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ:

În noul exercițiu financiar din perioada 2023-2033, Planul Național de Dezvoltare Rurală ar urma să fie abandonat din punct de vedere conceptual, ca urmare a apariției unui nou concept al Politicii Agricole Comune (PAC), și anume **Planul Strategic Național**.

Planul Strategic Național pentru perioada 2023 – 2033 cuprinde nouă obiective clare cu accent pe măsuri care să combată schimbările climatice, să protejeze mediul și biodiversitate, să creeze zone rurale mai dinamice.

Cele nouă obiective ale viitoarei Politici Agricole Comune pentru perioada 2023 – 2033 vizează:

1. Reechilibrarea lanțului alimentar
2. Combaterea schimbărilor climatice
3. Managementul durabil al resurselor
4. Conservarea peisajelor și a biodiversității
5. Sprijinirea reînnoirii generaționale
6. Dezvoltarea zonelor rurale
7. Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
8. Venituri echitabile pentru fermieri
9. Creșterea competitivității

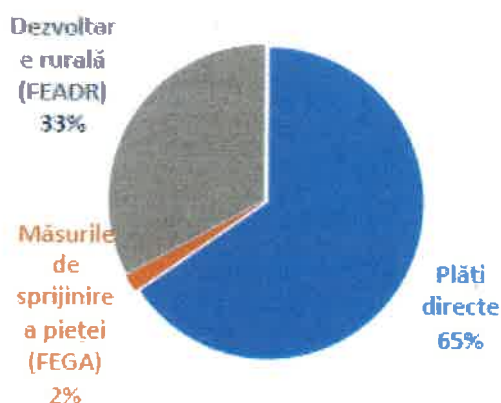
Bugetul politicii agricole comune:

Pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde Euro din care 13,3 miliarde este destinată plăților directe, respectiv 65% din buget, 363 mil. Euro alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA) reprezentând 2% din buget, iar **6,7 miliarde de Euro vor fi alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR), adică 33% din bugetul alocat. În cele 33 de procente alocate Fondului European de Dezvoltare Rurală – FEADR sunt cuprinse atât investiții ale mediului privat cât și investițiile Unităților administrativ teritoriale locale, respectiv investiții publice.**

De menționat este și faptul că din bugetul alocat FEADR, doar 5% va fi destinat măsurilor LEADER!

Atenția sporită către obiectivul 2 "Combaterea schimbărilor de mediu și climă" este confirmată încă odată de alocarea financiară propusă, respectiv, din bugetul aprobat pentru FEADR, 35% este adresat intervențiilor adresate obiectivelor specifice de mediu și climă.

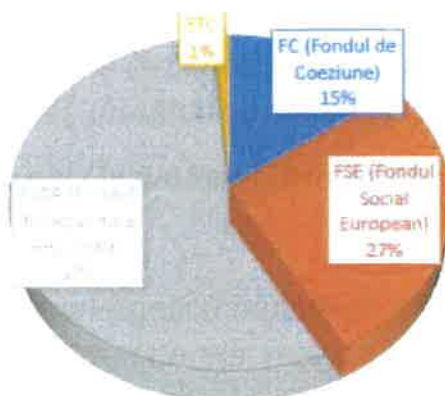
Â

Propunerea financiară a Cădrului Financiar Multianual de alocare pentru România, pentru perioada 2021 - 2027 este de 30,60 miliarde euro, în

creștere cu 8% față de perioada 2014 - 2020, conform propunerii Comisiei Europene, distribuită la nivel de fond astfel:

- 57% către Fondul de Dezvoltare Regională (FEDR)
- 27% către Fondul Social European
- 15% către Fondul de Coeziune
- 1% către Cooperarea teritorială europeană (ETC)

- FC (Fondul de Coeziune) 15%
- FSE (Fondul Social European) 27%
- FEDR (Fondul de Dezvoltare Regională) 57%
- ETC 1%

În cadrul politicii de coeziune Ministerul Fondurilor Europene propune pentru perioada 2021 – 2027, nouă tipuri de programe, Programul Operațional Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)

5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)
8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

Pentru cele 9 programe din cadrul politicii de coeziune, în perioada 2023 – 2033 vor fi finanțate următoarele axe prioritare:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă:

Axa Prioritară 1. Tranzitie energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

2. Programul Operațional Transport (POT)

Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Axa prioritară 3. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Axa prioritară 4. îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 5. îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov

Axa prioritară 6. îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 7: dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Axa prioritară 8: creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Axa prioritară 9: creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Axa prioritară 10: asistență tehnică

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Axa prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Axa prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband

Axa prioritară 5. Instrumente financiare

Axa prioritară 6. Creșterea capacității administrative

4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitale regionale

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Axa prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

Axa prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

A. Investiții prioritare în infrastructură

B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice

C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei

Axa prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Axa prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Axa prioritară 7 . Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

1. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Axa prioritară 7. Antreprenoriat și economie socială

Axa prioritară 8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

2. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunitatii (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4

Axa Prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

Axa prioritară 5. Servicii pentru persoane vârstnice

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

3. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)

4. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart

Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

Axa prioritară 5. O regiune accesibilă

Axa prioritară 6. O regiune educată

Axa prioritară 7. O regiune atractivă

Axa prioritară 8. Asistență tehnică

5. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

Surse de finanțare din bugetele naționale

PROGRAMELE FINANȚATE PRIN COMPANIA NATIONALA DE INVESTITII S.A.

Compania Nationala de Investitii S.A. functioneaza in baza Ordonantei nr 25/2001 privind infiintarea Companiei Nationale de Investitii CNI S.A cu modificarile si completarile ulterioare.

Finanțator: Guvernul României

Program de finanțare: Programul național de construcții de interes public sau social

Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului "Lucrări în primă urgență"

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul "Săli de sport"
2. Subprogramul "Bazine de înot"
3. Subprogramul "Complexuri sportive"
4. Subprogramul "Așezăminte culturale"
5. Subprogramul "Unități și instituții de învățământ de stat"
6. Subprogramul "Patinoare artificiale"
7. Subprogramul "Unități sanitare"
8. Subprogramul "Săli de cinema"
9. Subprogramul "Lucrări în primă urgență"

10. Subprogramul "Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate"

11. Subprogramul "Drumuri de interes local și drumuri de interes județean"

12. Subprogramul "Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă"

13. Subprogramul "Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor"

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ - PNDL

Reprezintă sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice. Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Finanțator: Guvernul României

Programe de finanțare și solicitanți eligibili:

- Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice - Hotărârea Guvernului nr. 577/1997;
- Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural - Ordonanța Guvernului nr. 7/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2007, cu modificările ulterioare;
- Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor - Ordonanța Guvernului nr. 40/2006, aprobată cu modificări și

completări prin Legea nr. 61/2007, cu modificările ulterioare pentru programul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c);

- Programul Reabilitare și modernizare - 10.000 km drumuri de interes județean și drumuri de interes local - Hotărârea Guvernului nr. 530/2010.

Obiectivul programului: obiectivul prioritar al PNDL este finalizarea tuturor obiectivelor finanțate prin alte programe închise în prezent precum și sprijinirea autorităților publice locale în prioritizarea finanțărilor astfel încât România, în integralitatea ei, să devină un spațiu construit eficient, în care toți locuitorii să aibe acces egal la resurse, să beneficieze de creșterea calității vieții și să se faciliteze dezvoltarea comunităților funcție de potențialul acestora și de strategiile de dezvoltare durabilă, pe principii de competitivitate și coeziune teritorială. Programul este dedicat realizării unor obiective de investiții de infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criterii de eligibilitate pe programe cu finanțare europeană sau la care este imperios necesară finalizarea acestora pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene.

Activități eligibile: Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare / extindere / reabilitare / modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes

local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;

- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Finanțare

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MLPDA, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, MLPDA întocmește și aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Pentru transferul sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul MLPDA, cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare:

Unitățile administrativ-teritoriale pot solicita lunar, în scris Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în funcție de necesități, transferul sumelor alocate cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile

prevăzute în contractele anuale de finanțare, în termen de 30 de zile de la efectuarea transferurilor de sume.

MLPDA virează sumele alocate și aprobate prin ordin de plată direct în conturile beneficiarilor.

PROGRAMELE DERULATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului.

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

Obiectivul programului: Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili: Unitățile administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu

Finanțator: Administrația Fondului pentru Mediu

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiect de investiții

Mai multe informații: <https://www.afm.ro/>

2.5.3. Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri

Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare precum:

GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) ȘI NORVEGIENE

Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare

Finanțator: Mecanismul Financiar SEE 2023-2033

Domenii finanțate:

- dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului*
- energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică*
- dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM*
- sănătate publică*
- cercetare*
- patrimoniu cultural, antreprenariat cultural și cooperare culturală*
- justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen*

- afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității
- educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri
- dialog social și muncă decentă
- cetățenie activă – societate civilă
- mediu și schimbări climatice

Mai multe informații: <https://www.eeagrants.ro/apeluri>

EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură

Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu.

Finanțator: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul Europa Creativă România oferă informații și asistență tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

Domenii finanțate: cultură și audiovizual

Mai multe informații: <https://www.europa-creativa.eu/>

PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru **mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei**

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Ministerul Mediului

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului LIFE propus pentru perioada 2023-2033 este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezilientă la schimbările climatice – inclusiv prin tranziția către o energie curată –, de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității. Prin programul LIFE au fost cofinanțate, până în prezent, peste 4500 de proiecte.

Mai multe informații: <http://lifeprogram.ro/>

PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Clusterul de Energii Sustenabile din România - ROSENC

Obiective: reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal.

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului este reducerea consumului de energie electrică și a costurilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat.

Scopul final al acestui program este reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal, cu 50-70%.

Mai multe informații: www.rosenc.ro

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

Este o instituție publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel național de peste 10 ani. Înființată în 2005 AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultura, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finanțator: Ministerul Culturii

Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Domenii finanțate: acțiuni culturale și editoriale

Mai multe informații: www.afcn.ro

Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei (întocmirea fișelor de proiecte identificate, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice, precum și cu dezvoltarea teritorială, impactul estimat al

proiectelor) s-a realizat în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse.

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un document cu caracter normativ și prospectiv care cuprinde o analiză reală a comunei atât din punct de vedere al situației existente cât și din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare.

Identificarea oportunităților de dezvoltare pentru Comuna Pișchia trebuie urmată de acțiuni concrete pentru implementarea acțiunilor, dar și de monitorizarea implementării.

Implementarea efectivă a strategiei de dezvoltare depinde în mod fundamental de capacitatea administrației locale, de a atrage fondurile necesare pentru a finanța acțiunile selectate și de a gestiona fondurile de la bugetul local.

Absorbția fondurilor disponibile depinde însă, alături de eligibilitatea acțiunilor, de capacitatea instituțională de a iniția proiecte și de a lucra în parteneriat pentru atingerea scopurilor strategice.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică, un proces unitar de implementare și evaluare a rezultatelor obținute.

În vederea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se vor parcurge următorii pași:

Figură 1 Implementarea strategiei de dezvoltare locală

Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea evoluției implementării strategiei este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public.

Monitorizarea strategiei va furniza informația necesară evaluării iar pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale întocmite de către comisia de monitorizare, care va evalua:

- stadiul în care se află diversele acțiuni programate în cadrul strategiei;
- revizuirea acțiunilor, acolo unde este cazul
- timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor;
- alte aspecte.

Se vor monitoriza activitățile, rezultatele și resursele strategiei astfel:

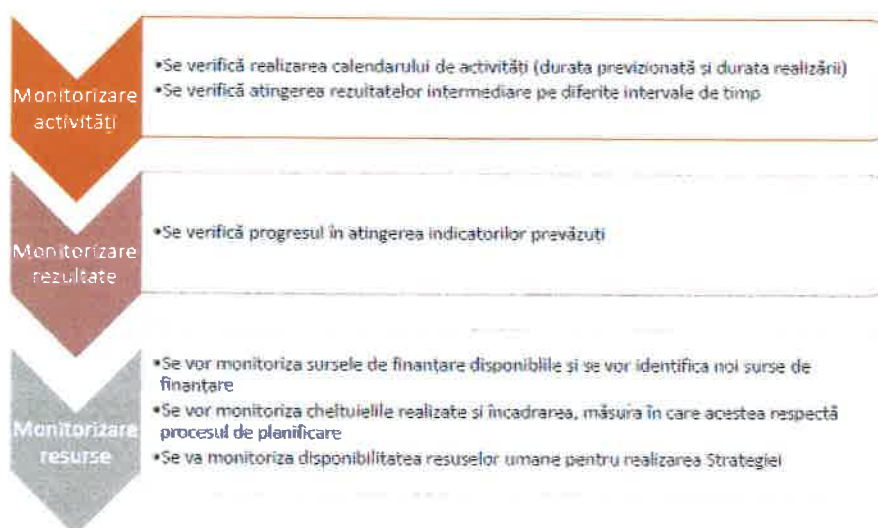

Figura 1 Tipuri de monitorizare

Consiliul Local va trebui să aibă în vedere Strategia Integrată de Dezvoltare Locală atunci când se aprobă diferite documentații de urbanism sau alte documente strategice, astfel încât să se asigure o corelare între acestea.

Evaluarea strategiei și analiza impactului

Evaluarea este aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se

concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare.

În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități identificate.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități.

Procesul de evaluare va fi realizat în baza următoarelor criterii:

Efectivitatea	• În ce măsură s-au atins indicatorii preconizați la momentul elaborării?
Cauzalitatea	• Care au fost factorii care au contribuit sau au afectat implementarea proiectului? • În ce măsură ipotezele formulate s-au verificat? • Ce alți factori de risc nu au fost luați în considerare?
Eficiența	• Raportarea rezultatelor obținute la resurse-productivitatea?
Sustenabilitatea	• Vor continua rezultatele obținute să se mențină și să-și manifeste efectele pozitive și după încheierea perioadei de implementare?
Relevanța	• Se verifică relevanța măsurătorilor din documentul de politică pentru un proces viitor, ținând cont de modificările apărute în perioada de implementare?
Rezultate secundare	• Care sunt consecințele neprevăzute (pozitive și negative) apărute pe perioada implementării? • Cum pot fi valorificate sau eliminate acestea?

Figura 2 Criterii pentru evaluarea politicii

O evaluare a impactului strategiei se va face la sfârșitul perioadei de programare, respectiv în anul 2033, când se vor putea compara rezultatele înregistrate la sfârșitul perioadei față de perioada de bază, anul 2022. Evaluarea va aprecia, în egală măsură performanța – realizarea obiectivelor propuse și procesul – modul în care au fost atinse obiectivele strategice.

Abaterile constatate vor impune luarea unor măsuri de corecție agreeate de comun acord prin contractele de finanțare semnate între părți.

Indicatori ai implementării strategiei

Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor.

Pentru realizarea evaluării corespunzătoare privind implementarea strategiei, se vor lua în considerare următorii indicatori de evaluare:

Obiectivul strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna Pișchia

- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de apă potabilă ;
- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare menajeră;
- Asigurarea încălzirii locuinței în perioadele reci;
- Gradul de mulțumire al populației privind starea utilităților;
- Gradul de mulțumire al populației privind investițiile în infrastructura rutieră;
- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii silvice

Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- *Evoluția numărului agenților economici din comună;*
- *Domeniile de activitate ale agenților economici;*
- *Gradul de diversificare al domeniilor de activitate ale operatorilor economici*
- *Numărul unităților economice înmatriculate, lichidate/ dizolvate și radiate;*
- *Numărul de angajați ai agenților economici;*
- *Intenția agenților economici de a angaja personal;*
- *Intenția agenților economici de a concedia personal;*
- *Gradul de mulțumire al agenților economici cu privire la implicarea Primăriei în dezvoltarea mediului de afaceri;*
- *Proiecte propuse de agenții economici pentru dezvoltarea mediului de afaceri;*
- *Sprijinul oferit din partea angajaților Primăriei în rezolvarea problemelor zilnice a agenților economici;*
- *Numărul parteneriatelor public-privat între agenții economici și Primărie;*

Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

- *Evoluția populației școlare;*
- *Gradul de promovabilitate;*
- *Rata abandonului școlar;*
- *Numărul persoanelor analfabete;*
- *Numărul unităților școlare reabilitate/modernizate*
- *Numărul laboratoarelor școlare, raportate la numărul de elevi*
- *Săli de gimnastică și terenuri de sport*
- *Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind învățământul și educația;*
- *Opinia populației asupra comunei ca loc de creștere și educare a copiilor.*

Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

- Calitatea apei potabile din comună;
- Gradul de mulțumire al populației privind poluarea;
- Gradul de mulțumire al populației privind modul de colectare al deșeurilor;
- Gradul de colectare selectivă a deșeurilor;
- Evoluția surselor de poluare la nivelul comunei;
- Investițiile în energia verde/ regenerabilă;
- Reducerea gradului de poluare
- Eficiența energetică
- Numărul/suprafața spațiilor degradate /terenuri neutilizate
- Investițiile realizate asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate

Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

- Suprafața de teren agricol deținută de populația comunei;
- Suprafața de teren agricol cultivată de populația comunei;
- Principalele culturi agricole;
- Asociații Agricole pe raza comunei;
- Apartenența locuitorilor la una dintre Asociațiile Agricole de pe teritoriul comunei;
- Numărul agenților economici care activează în sectorul agricol
- Numărul fermelor de semi-subsistență
- Gradul de asociere

Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

- *Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii sanitare*
- *Numărul medicilor de familie;*
- *Personal sanitar mediu;*
- *Persoane înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;*
- *Persoane bolnave înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;*
- *Copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;*
- *Persoane cu dizabilități;*
- *Număr copii asistați social;*
- *Număr adulți asistați social;*
- *Număr vârstnici asistați social;*
- *Persoane cu handicap;*
- *Număr copii cu handicap;*
- *Număr adulți cu handicap;*
- *Copii aflați în plasament familial;*
- *Familii cu risc social;*
- *Familii fără venit;*
- *Persoane cărora li se acordă venitul minim garantat;*
- *Ajutor pentru încălzirea locuinței cu lemne*
- *Familii beneficiare de alocația de susținere a familiei;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind sectorul medical;*
- *Sprijinul acordat de Primărie și Autoritățile Publice Locale grupurilor defavorizate din comună;*
- *Infrastructură socială nou creată sau modernizată*

Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

- *Patrimoniul cultural;*
- *Numărul evenimentelor culturale organizate în comună și numărul participanților;*
- *Infrastructura culturală;*

- *Gradul de mulțumire al populației privind cultura și divertismentul;*
- *Gradul de acces al populației la manifestări culturale;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind modalitățile de petrecere a timpului liber;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind activitățile sportive și de recreere;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind siguranța publică;*
- *Gradul de mulțumire al populației privind siguranța copiilor și tinerilor în spațiile publice;*

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

- *Tipul de servicii publice digitalizate*
- *Numărul cetățenilor care utilizează soluțiile digitale*
- *Gradul de mulțumire al cetățenilor cu privire la serviciile electronice*

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

- *Investiții realizate pentru dezvoltarea capacităților administrative și a serviciilor publice*

Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

- *Numărul parteneriatelor public-private*
- *Aderarea UAT la noi asociații de dezvoltare comunitară integrată*
- *Numărul schimburilor de experiență*
- *Gradul de colaborare cu alte țări europene*

CUPRINS

<i>INTRODUCERE</i>	<i>2</i>
<i>CAPITOLUL 1 - PARTEA INTRODUCTIVĂ</i>	<i>7</i>
<i>CAPITOLUL 2 - PREZENTARE GENERALA</i>	<i>23</i>
<i>CAPITOLUL 3 - PROFILUL SOCIO-ECONOMIC ȘI ANALIZA SWOT....</i>	<i>51</i>
<i>CAPITOLUL 4 - STRATEGIA DE DEZVOLTARE PROPUȘĂ</i>	<i>102</i>

*STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A
FOST REALIZATĂ ÎN*

Consulting Staff

*COLABORARE CU PRIMARIA COMUNEI
PIȘCHIA*